Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ...21-нээ гарана | № 207 (14227) | 1973 оной сентябриин 2, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ, ЭРШЭТЭ АЖАЛ—АМЖАЛТЫН ЭХИН

КОММУНИСТЫН ЗВЕНО МАГТААЛТАЙ

...элбэгээр үбэлжэлгые ...хадаа адууһа малаа гар...оруулангүй, шадалынь ...үлангүй ондо оруулхаш ...хэлсэдэг гээшэ. Энэ тон ...имэһээ тэжээл бэлэд... ехэ шухала хэрэгнай бо... Манай колхоз адууһа ма... ...һала олон юм. Энэ ...һаа манда үбһэн, сенаж, ...набшаһата тэжээл ехэ... ...хэ байхагүй.

...ажалгын үедэ ниитын ...тэжээлээр, илангаяа үб... ...гүйсэд хангахын тула ...ажахын правлени, ...комсомолой комитет ...эй ехэ хүдэлмэри ...аа. Социалис мүрысөө... ...урим шэнээр зохёогдоо. ...эй звено, бригадануу... ...хидэлгэдэ бага бэшэ ан... ...хандуулагдаа һэн. Тии... коммунист болон комсо... ...даа үбһэ хуряалга дээ... ...өөр хубаарилан табиха, ...ир. звеное дагшаар һайн ...ые томилхо гэжэ орол...

...ээлэн хэлэхэдэ, комму... Иван Алексеевич Андреев ...хүнһөө бүридэһэн звено ...абаа һэн. Энэ звеногой ...эй габшагай ажал оло... ...шаалда хүртэһэн бай... ...оль, август һаранууд соо ...ис мүрысөөнэй дүн гар... ...най, тэдэнэр хоёр дахин ...һүүри эзэлжэ, дамжуул... ...улаан вымпел, мүнгэн ...хүртэһэн юм.

...н Алексеевич Андреев ...механизатор хүн. Эсэ... ...үн өөрынь хүбүүн баһа ...изаторнууд. Иван Алек... ...н үрэһэнэй таряа ургуул... ...игадые даажа байдаг ту... ...йшье һаа, үбһэ, таряа ...гын хүдэлмэридэ заабол ...алсадаг юм. Энэ жэлдэ... ...тэрэ колхозой парткомой дурадхалаар үбһэшэдэй звеное даажа абаһан байгаа.

Звенонь оньһожоруулагдамал юм. «МТЗ» түхэлэй найман трактор, хоёр тармуур, гурбан косилка, хоёр волокуша, һүри хаядаг нэгэ түхеэрэлгэ тэрэнэй звенодо үгтэнхэй. Имэ оньһон техникые зүбөөр тааруулжа, шадал соонь ашаглажа шададаг хадаа энэ звено түрүү зэргэдэ ябана гэбэлнай алдуу болохогүй.

Мүнөө коммунист Андреевэй хүтэлбэрилдэг звено 700-гаад гектар сабшалангай ногоо унагаагаад, тэрэнэйнгээ 600 гектарайнь үбһэ тарман һүрилөөд байна. Даб дээрээ гурбан мянга гаран центнер һайн шанартай үбһэ абанхай.

Баруун-Хоройн, Маарагтын, Эгэтын-Адагай сабшалан дээгүүр һүринүүдые жэрылгэн ябаһан энэ звеногойхид ажалаа бүри эршэдүүлэн, һаядаа түсэбтэ даабариия дүүргэхые оролдон хүдэлнэ. Түсэбынь бага бэшэ. 9.900 центнер үбһэн һүрилэгдэхэ ёһотой. Теэд Иван Алексеевич, тэрэнэй нүхэдынь энэ даабариия дүүргэхэ байһандаа батаар этигэнэ. Энэ этигэлынь үндэһэтэй. Мүнөө яһала сэлмэг, наратай үдэрнүүд тогтожо, үбһэшэд һүниин арбан хоёр болотор ажаллана.

Звеногой үбһэшэдэй олонхинь наһатай болоһон хүнүүд. Ажалайнгаа онбһо һайн мэдэхэ, юунэй болохоёо байһые тааха шадабаритай зон ха юм даа. Тиимэл хадаа һүнеэр үдэр хэжэ ябана бшуу. Зүгөөр Иван Алексеевич ажалайнгаа забһар олоод лэ, дэлхэй дээрэ, орон доторнай боложо байһан һонинуудые нүхэдтөө хөөрэжэ үгэдэг гуримтай. Тэрэмнай колхозой хори гаран агитаторай эгээл эдэбхитэдэй нэгэн.

Звено, бригада бүхэнэй амжалта коллективэй гэшүүдэй габшагай ажалһаа дулдыдана. Эндэ һайнаар хүдэлдэг, нэтэрүү бэрхэ колхозниигууд олон. Тэдэнэй тоодо Нанзат-Доржо Дылыков, Илья Новиков, Чимит Ешеев гэгшэд оролсохо ёһотой. Эдэ нүхэднай үдэрэйнгөө даабарине 150—200 процент дүүргэдэг гээшэ.

Мүнөө звеногой гурбан косилкатай агрегат Эгэтын-Адагай сабшаланда оронхой. Харин бригадын нүгөө хубинь Доодо-Хоройнгоо һүүлшын баалнуудые суглуулжа, һүрилжэ дууһаад, баһал эндэ бууханъ. Тиихэдээ звено дүрбэн мянга гаран центнер үбһэтэй болоо хаш даа.

Мүнөө жэлдэ Эгэтын-Адагай сабшалан ехэ һайн ургаа. Луговод Данзанима Цыреновэй оролдожо ургуулһан ногоон гээшэ. «Гектарһаа арба нэгэн центнер үбһэн гараха ёһотой даа», — гэжэ Иван Алексеевич хэлээ һэн.

Звеногойхид һүүлшынгээ сабшаланда буугаа. Хэхэ юумэниинь үшөө ехэ. Коммунистын хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звеногой үбһэшэдэй хүдэлмэриин үрэ дүн бусадһаа һайн байжа, түрүү зэргэдэ гаранхай. Энэ эршэеэ тиимэ бэлээр алдахаар бэшэ.

Колхозой түб тосхоной дундахи талмай дээрэ Улаан туг далбана. Энэ Андреевэй даадаг звеногой амжалтада зорюулагдан үргэгдэһэн туг. Эдэнэй нэрээр үшөө хэды дахин энэ туг үргэгдэхэ байха гэжэ батадхан хэлэмээр.

А. СУЛЬТИМОВ,
«Победа» колхозой парторганизациин секретарь.

Ярууна.

...марай ольбоной орохо... ...урид ниитынгээ адууһа ...а бардам хүрэхэ үбһэ ...эл бэлэдхэжэ, шэмэтэ ...х даража абахын тула ...ай отделениин малшад, ...низаторнууд эдэ үдэр... ...дэ бүхы хүсэеэ элсүү... ...аллажа байнхай. Тиин ...эй мэдээгээр, «Друж... ...колхозой үнинэй меха... ...ор Михаил Константи... ...Стрекаловскиин хү... ...рилдэг силос дарагша... звено 13 мянган центнер ...он эшэ набша даража... ...бэ. Эндэ дүршэлтэй ком... ...ернууд — кукурузашад ...со Цоктоев, Петр Новокрещенных гэгшэд эрхим ажалаараа онсо шалгаржа, үдэртэ 300—450 центнер кукурузын эшэ набша хуряана. Тиихэдэ автомашинын жолоошод Николай Арсентьев Валерий Попов хоёр поли дээрэхи комбайнуудһаа силосэй ургамалай хэршэгдэһэн эшэ набша таһалгаряагүй зөөжэ, бүтээсэтэйгээр ажаллана.

— Таряа хуряалгын эхилтэр силос дараха хүдэлмэреэ сүм дүүргэхэбди. Эндэһээ сэхэ ороохо таряа хадажа захалха зорилготойбди, —гэжэ звеное хүтэлбэрилэгшэ М. Стрекаловский ярина.

Зүб лэ даа. Хараалһан зорилгоёо дүүргэхын тула звеногой гэшүүд үдэр бүри улам эршэтэйгээр ажаллажа байнхай.

П. ГОМБОЖАПОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: комбайнернууд П. Новокрещенных Ж. Цоктоев хоер М. Стрекаловскитай (баруун гар тээ) ажал тухайгаа хөөрэлдэнэ. Ээлжээтэ нүхэниинь силосээр дүүргэжэ байна.

Авторай фото

Бэшүүрэй аймаг.

МАНАЙ хоёрдохи тракторно-таряан ажалай бригадада дилэнхидээ залуу комбайнернууд хүдэлдэг юм. Тиигэбэшье мандаа түрүүшынхеэ хүдэлхөөр ерэһэн шэнэ механизаторнууд бидэниие юундэшьеб «үбгэд» гээд нэрлэдэг.

Энэншье тиимэ гайхалтай бэшэ ха. Жэшээнь, энэ жэлдэ таряа хуряалгада хүдэлхэ 12 комбайнернуудаймнай олонхинь наһаар залуушье һаа, «халуун шулуу долёоһон», комбайн, тракторта тус тустаа дүрбэ-табан жэлэй туршада хүдэлһэн, хуушанай механизатор гүүлхээр яһала дүршэлтэй болоһон хүбүүд.

Тусхайлан хэлэбэл, Родион Зарубин, Виктор Доржиев, Петр Маркин, Балдан Галданов, Владимир Бутуханов, Владимир Ринчинов гэгшэд жэл бүхэндэ тус тустаа комбайнаараа 450—500 гаран гектар таряа хададаг, хуряадаг, ямаршье орёо бэрхэ уларилтай жэлдэ ургаса хуряажа үзэһэн хүнүүд юм. Би өөрөө 1964 онһоо хойшо комбайн, тракторта хүдэлнэб. Минии эсэгэ Андрей Лазарев совхоздоо олон жэлдэ механизатораар хүдэлөөд, пенсидэ гараа һэн. Тиихэдэ хоёр аханарни баһал автомашинын жолоошодоор ажалладаг, хэрэгтэй болоо һаань, комбайндашье һуужа шадаха хүнүүд байха.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, манайхин бүхы гэр бүлөөрөө механизатор үгтай зон гээшэбди гэжэ омогорхон хэлэхэ эрхэтэйб.

Эдэ бүгэдые юунэй түлөө дурданабши гэхэдэ, энэ жэлэй орёо бэрхэтэй уларилай тохёолдоһон эрхэ байдалда ороохо тарянанай ургасые түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха талаар бидэ комбайнернуудай дүршэл шадабари, мэргэжэл мэдэрэлһээ, эбтэй эетэй ажалһаа ехэхэн юумэ дулдыдаха байна бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр тарян гээшэмнай тиимэ амарханаар абтадаггүй ха юм даа. Байгша ондошье манай эндэ хабартаа ган болоод, зундаа хура бороо ехээр орожо, тарянанай ургасын эдеэшэлгэ жэгдэ бэшэ. мүнөө сентябриин гараад байхада, үшөө ногоон зандаа һууһан тарян ехэ. Үндэр, набтар, үдхэн, шэнгэн ургасатай газаршье бии. Зарим таряалангай ургасые ехэ аадар бороо сохижо, хэбтүүлжэрхёо. Бүри һая зурууд мүндэр унаад, баһал горитой таряа гэмтээгээ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозойхидой үүсхэлые дэмжэн

ХАРЮУСАЛГАА ОЙЛГОНОБДИ

Иимэ бэрхэтэй сагта гонзойхошье хоолос, монсойхошье ороохо гээнгүй хуряажа абаха гээшэ бидэ комбайнернуудай шадабариһаа гол юумэн дулдыдаха болоно гэжэ үшөө дахин хэлэхэ байнаб.

Мүнөө таряагаа хадажа эхилхын урда бидэ урид заһабарилһан комбайнуудаа үшөө шалгажа, байра дээрэнь хүдэлгэжэ туршанабди. Ургаса сабшахада, хадагдаһан баал суглуулжа сохиходо, ороохоной гээгдэхэгүйн тула бүхы шухала хэрэгтэй юумэ хэнэбди. Илангаяа комбайнай элдэб нүхэ һүбөөр тарянай гоожохо, үрхирхэгүй болотор шаглэнэ, бүтүүлнэбди. Доошоо унаһан таряа суглуулха нэмэлтэ түхеэрэлгэ, жэжэ һагшуур гэхэ мэтые доронь нэмэжэ тодхонобди.

Юрэдөөл таряалан дээрэ гараад һаатажа байнхаар мастерской соогоо комбайнтаяа үшөө хэдэн час үлүү носолдоһониинь дээрэ ха юм. Би өөрынгөө СК-4 комбайнаар дүрбэдэхи жэлээ ургаса хуряахая байнаб. Нарин нягтаар абажа ябахада, һайн харууһа хээд байхада, комбайн зургаа-долоон жэлдэ һаадгүй хүдэлдэг. Мүнөөшье комбайнмни һайн зандаа.

Би хуряалга дээрэ һүни орой болотор шүүдэрэй унатар хүдэлөөшье һаа, үглөөгүүр эртэ бодожо, агрегадаа наринаар шалгадаг, тоһододог, шурэб шүнхыень мушхадаг, ремень, гэнжэ татууртануудыень үшөө дахин тааруулдаг. бүтүүлэгдэһэн нүхэ һүбыень забһартай болоогүй гү гэжэ шалгадагби. Манай бусад механизаторнуудшье хуу иигэжэл ажалладаг юм. Бригадынгаа эгээл үнинэй бэрхэ комбайнер Георгий Ахметзяновһаа булта жэшээ абан хүдэлдэгбди.

Бидэ бэе бэедээ туһалалсажа, дүршэл багатай зоноо орхижорхингүй, дундаа абажа, али болохоор харалсажа ябадагбди. Энэ жэлдэ нэгэ таряалан дээрэ бүхы 12 комбайнууднай сүг хүдэлхэ байна. Жэшээнь, ЖВН-6 жаткатай дүрбэн комбайнмнай эдэ үдэрнүүдтэ таряа амяарлан хадажа эхилхэлээрнь, баалай хатаха, ороохоной сохигдохоор болоходо нүгөө найман комбайнмнай баал суглуулан хуряаха, мүн сэхэ комбайндахаар болоһон, эдеэшэһэн таряандаа орохо юм.

Иигэжэ нэгэ газарта бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлхэдэ бүтээсэтэйшье, эдеэшэһэн таряан нэгэ захаһаа түргөөр хуряагдаха болоно. Хоёрдохёор, комбайнһаа ороохо зөөхэдөө үсөөн машина хэдэн агрегадые хаьгаха байна. Мүн комбайнуудта техническэ харууһа хэхэ, эбдэрээ һаань, заһабарилха, хээрэ хүдэлжэ байһан механизаторнуудта халуун эдеэ абаашажа үгэхэдэ таатай зохид ха юм.

Байгша ондо эндэмнай тарянанай ургаса тиимэшье һайн бэшэ гэжэ дээрэ хэлээ һэм. Тиигэбэшье нёдондо гектар бүриһөө 7—8 центнер ургасын абтаһан һаань, энэ жэлдэ манай Зарубинай бригадада бүхыдөө 1900 гектар шэниисэ, 700 га обёос тариһан газарай ехэнхиһээнь гектар бүриин 9—10 центнер тарян хуряагдаха аабза гэжэ һананабди. Мухар-Шэбэрэй, «Искра» колхозойхидой жэшээгээр таряагаа гээлтэгүйгөөр, богони болзорто хуряажа абахын тула гол анхаралаа хандуулхабди.

Мүнөө бүхы комбайн, жатканууднай мэнэ хүдэлхөөр бэлэн болонхой, агрономуудай эхилэгты гэхыел хүлеэгээд байнабди. Хүн бүхэн урдахи харюусалгаа ойлгожо, арадай баялиг — алтан таряае адхашье гээнгүй абахын түлөө үдэр һүнигүй ажаллахаар бэеэ зэһэнхэйбди.

В. ЛАЗАРЕВ.
Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой комбайнер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ бригадын бүлэг комбайнернууд (зүүн гарһаа) В. Ринчинов, В. Лазарев (бэшэгэй автор), И. Бурганов, В. Зарубин, (бригадир), Р. Зарубин, П. Маркин, В. Доржиев, Б. Галданов.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

АМЯАРЛАН ХУРЯАЖА ЭХИЛБЭ

Украинын ССР-эй таряашадай уряада харюу болгон, социалис мүрысөөндэ оролсожо, ургаса хуряалгаа һайнаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхөөр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой комбайнернууд, тракористнар, машина жолоодогшодой, мэргэжэлтэдэй гаргаһан хандалгые Захааминай аймагай ажахынууд сооһоо эгээн түрүүн XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд халуунаар дэмжэжэ, дээшэлһэн социалис уялгануудые абаһан байна. Удаа дараалан Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудай механизаторнууд эдэ уряа, уялгануудые зүбшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө абаһан социалис уялганuудта «заһабари» оруулаа.

Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнернууд үдэр бүриингөө даабарине 120 процент дүүргэжэ, ороохото ургамалнуудаа 10 хоногой туршада, бүхы хуряалгаяа 22—25 хоногто дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ. Амяарлан хуряалга дээрэ жатка бүхэнэй үдэрэй бүтээсые дунда зэргээр 22 гектарта, баалнуудые суглуулан сохиходоо үдэртэ 15 гектарта хүргэхэ гэһэн уялга абаба. Хуряалгын үедэ тарянанай нэгэшье залаа гээхэгүйн тула комбайнуудай забһар, нүхэнүүд таглагданхай. Комбайнернууд Ш. Ванданов, Г. Банзаракцаев, Д. Бакшеев Д. Цыреторов, М. Батуев болон бусад комбайнуудаа үни бэлэн болгоһон, мүнөө таряагаа хадажа эхилээ. Комбайнер Ш. Ванданов 300 гектар амяарлан хадажа, 2000 центнер таряа сохихо, Д. Лубсанов мүн 3000 центнер хуряаха гэхэ мэтын уялгануудые абаа. Энэ колхозойхид мүнөө жэл гектар бүриһөө 11,5 центнер таряа абажа, хамта 30 мянган центнер ороохо хуряажа, тэрэнэйнгээ 1500 центнерые гүрэндөө худалдаха түсэбтэй.

«Победа» колхозой механизаторнууд энэ жэл гектар бүриһөө 14 центнер таряа хуряахабди гэжэ мэдүүлнэ. Энэнь нёдондонойхиһоо 1,5 центнерээр ехэ болоно. Энээнэй тула хуряалгын бүхы техникэ сүм бэлэн болгогдоод, хүнүүдшье бэеэ зэһэнхэй. Эндэхи комбайнер Бальжин-Нима Аюев 8 хоногой туршада 120 гектар дээрэһээ 1950 центнер таряа сохихоб, нэгэшье хоолос гээхэгүйб гэһэн уялга абаа.

«Красный Октябрь» колхозой полинууд дээрэ һайн ургаса гаранхай. Эндэхи механизаторнууд гектар бүриһөө 12.1 центнер ороохо хуряахабди гэжэ мэдүүлнэ. Колхозой комбайнернууд Р. Тунжинов, А. Раднаев гэгшэд горох, Б. Шагдуржапов, Д. Дашеев гэгшэд таряа амяарлан хадажа эхилээ. Мүн энэ колхоз таримал ногооной үрэһэ хоёрдохи жэлээ абажа байгаа юм. «Гуран» сортын сибириин волоснец гэжэ 100 гектар ногооной үрэһэ Нарһата-Нуга гэжэ газарта колхозой эрхим комбайнер, нёдондоной чемпион Матвей Гуляев, хуушанай дүй дүршэлтэй механизатор Николай Дамбаев гэгшэд суглуулна. Мүн Үлэнтэ гэжэ газарай таримал ногооной үрэһэ хуряахаар комбайнернууд М. Дамдинов, Ю. Очиров гараа.

Захааминайхид Мухар-Шэбэрэй механизаторнуудай уряагаар энэ жэлэйнгээ баян ургасые шанар һайнтайгаар, богони болзорто хуряаха гэһэн зорилготой социалис мүрысөөндэ оролсоо.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

АЖАХЫ СООГОО ЭРХИМЛЭНЭ

Жэл соо үнеэн бүриһөө 2.460 килограмм һү һаахаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгатай Хоргоной һаалиин гүүртын коллектив хараалһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Тиигэжэ үнгэрһэн долоо һарын туршада тус фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 1.752 килограмм һү һааба.

Түрүү һаалишан Надежда Очировна Монтоева энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 2.159 килограмм һү абаа. Тиихэдэ Гажит Дугарова. Цырма Цыбжитова, Мария Чимитова гэгшэд даабаряа холо үлүүлжэ. мүрысөөнэй гуримай ёһоор нэмэлтэ түлбэридэ хүртэһэн байна.

С. ХАЛТУЕВ.

Яруунын совхоз.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ЛЕНИНЭЙ ПАРТИИН ПАРТИЙНА БИЛЕТ

В. И. Ленинэй Түбэй музейдэ нээгдэһэн выставкэ

Бидэ шэнэ түхэлэй партийна билет нээхэдээ, үнэн зүрхэнһөө хэлэгдэһэн Ленинэй нимэ үгэнүүдые уншанабди: «Парти хадаа манай үе сагай ухаан бодол, нэрэ хүндэнь, һэшхэлынь мүн». Тиин эдэ үгэнүүд коммунистын үндэр уялга тухай, партиин гэшүүн байха гээшэ арад зондоо үнэн сэхээр алба хэхэ ба тэрэнэй аша туһын түлөө тэмсэлдэ, коммунизмын илан мандахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэрэлээ үгэхэ гэһэн удхатай.

Партийна билетэй түүхэ тухай, ленинскэ партиин байгуулагдаһанһаа хойшо мүнөө болотор тэрэнэй табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай Москвада В. И. Ленинэй Түбэй музейдэ августын 30-да нээгдэһэн выставкэ хөөрэнэ. Коммунистнуудта ямар эрилтын табигдадаг тухай элирхэйлһэн, партийна зэргэнүүдэй нангин сэбэр байхын түлөө Владимир Ильичэй ябуулһан тэмсэл тухай хөөрэһэн ленинскэ документнүүд тэндэ шухала һуури эзэлнэ.

Ж. МАРШЕ МЭДҮҮЛГЭ ХЭБЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Францын Коммунис партиин Генеральна секретарь Жорж Марше хэблэлэй, радиогой болон телевидениин түлөөлэгшэдтэй ФКП-гэй ЦК-да уулзажа, мүнөөнэй байдалай элдэб асуудалнууд тушаа журналистнуудай асуудалнуудта харюусаба. Жорж Марше Францидахи байдал тухай хэлэхэдээ, юумэнэй сэнтэй ехээр хүндэрэлгэдэ, налогуудай дээшэлэлгэдэ, «Лип» заводто болоһондол адли, хүдэлмэришэдые зүйдэнь ажалһаань гаргаха ябадалда эсэргүүсэхэ талаар француз арадай элдэб олон бүлэгүүдэй тэмсэл тушаа хэлэхэ болоо һаа, июль, август һаранууд тон лэ шанга тэмсэлэй һаранууд байгаа гэжэ тэмдэглэһэн байна. «Зүүнэй хүсэнүүдэй союз ба энэ союзые, тэрэнэй программые һайшаадаг 11 миллион һунгагшад» хадаа Францидахи доторой политическэ байдалай шухала баримта болоно. Иигээд болохо кантональна һунгалтануудай удха шанар тухай онсолон тэмдэглэхэдээ, тэдэ политическэ һунгалтанууд болоно гэжэ Ж. Марше хэлэбэ. Юундэб гэхэдэ, арад зон ажалшадай аша туһые сахин хамгаалха генеральна советнигүүдые һунгаха хүсэлэнтэй байна бшуу.

«Уласхоорондын байдалай талаар болоходоо, бидэ түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха талаар хэгдэһэн таатай зохид алхамай гэршэнэр болонобди», — гэжэ Жорж Марше тэрэшэлэн заагаа. Иимэ алхам, гэжэ тэрэ үргэлжэлбэ, ангиин шалтагаануудһаа дулдыдажа, иимэ хубилалтын болоһонһоо баяшуул, буржуази айнги байна. Тиин тэдэнэр эбэй ёһоор зэргэ оршон байха тухай, элдэб нэгэдэлнүүдые усадхахын, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлэй амжалтанууд тушаа ехэтэ һанаа зобон бодомжолно. Буржуазин түлөөлэгшэдэй иигэжэ айдаг, һанаата болодог болоһон дээрэһээ, Сахаров болон Солженицынэй мэдүүлгэнүүд тушаа баруунай оронуудта дэбэргэгдэһэн Совет орондо, коммунизмда эсэргүү идхалгын шууяан энээнһээл үндэһэлнэ ха юм гэжэ Жорж Марше тэмдэглээ.

МДФЖ-гэй МЭДҮҮЛГЭ

БЕРЛИН. (ТАСС). Сентябриин 1-дэ тэмдэглэгдэдэг Эб найрамдалай уласхоорондын үдэр энэ жэлдэ газар дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ горитой ехэ амжалтануудаар тэмдэглэгдэжэ, эб найрамдалда эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй Москвада болохоёо байгаа Бүхэдэлхэйн конгресстэй дашарамдуулан, онсо удха шанартай болоно гэжэ эхэнэрнүүдэй уласхоорондын Демократическа Федерациин эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Эхэнэрнүүд хаанашье эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, баһа тэдэнэр газар дээрэ эб найрамдалай тала баримталдаг бүхы хүнүүдые нэгэдүүлгын зам дээрэ шухала хараа тэмдэг боложо үгэхэ байна гэжэ, тиихэдээ эб найрамдалда эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессто бэлэдхэлдэ горитой оруулалта хэнэ гэжэ МДФЖ онсолон тэмдэглэнэ. Эб найрамдалда эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй Москвада болохо конгрессэй дүүрэн амжалта түйлахын тулада дэлхэйн бүхы эхэнэрнүүдтэ хандаһан уряа тус мэдүүлгэ соо бии.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭЕЭ, ТАРЯА ХУРЯАЛГАЯА ЗЭРГЭ ҺАЙНААР ЯБУУЛХА

АДУУҺА МАЛАА үбһэ, тэжээлээр хүсэд хангаха, малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлдэхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлэн, республикын олохон аймагууд, ажахынууд энэ жэлэй бэрхэшээлнүүдые шууд зоригтойгоор дабан гаража, түсэб, уялгануудаа муу бэшээр дүүргэжэ байна.

Захааминай аймагай ажахынууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр түрүүлжэ ябана. Эдэнэр августын 27-ной байдалаар 19,6 мянган гектар ногоо сабшажа, түсэбөө 69 процент дүүргэнхэй. 17 мянган гектар дээрэһээ 135,6 мянган центнер үбһэ һүрилжэ абанхай. Энэ аймагта хура бороо яһала ороно. Август һарын 11 үдэрынь бороотой байжа. 139 миллиметр хэмжээнэй шииг унаа. Тиигэбэшье, партиин райком, аймгүйсэдком, ажахын хүтэлбэрилэгшэд тохёолдоһон энэ бэрхэшээлые эмхитэйгээр дабан гараа. Хура бороотой сагые алдангүйгөөр тэдэнэр сенаж дарана, ногоо гар хажуураар сабшана. Һүүлэй мэдээгээр эдэнэр 4224 тонно сенаж даража, жэлэй түсэб 124 процент дүүргэнхэй.

Байгша ондо республикын колхоз, совхозууд 510 мянган тонно үбһэ, зелёнко хуряажа абаха, 50 мянган тонно сенаж дараха, 750 мянган тонно силос болон корнеплодуудые бэлэдхэхэ, 12 мянган тонно ногооной гурил гаргаха түсэбтэй. Теэд энэ түсэб үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байна. Августын 27-ной байдалаар бүхыдөө 163 мянган тонно үбһэн, 36,9 мянган тонно сенаж, 287 мянган тонно силос, 6057 тонно ногооной гурил бэлэдхэгдэд байна. Тиигэжэ үбһэ, силос бэлэдхэхэ түсэбэй дүрбэнэй нэгэ хубинь лэ дүүргэгдээд байна бшуу.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ үбһэ хуряаха, силос дараха хүдэлмэри түргэн ябуулагдана. Тиигэбэшье нёдондоной энэ үеынхиһөө 54 мянган тонно үбһэн багаар һүрилэгдөөд байна.

Энэ жэл тэжээл бэлэдхэлгэдэ уһанай үер. хура бороо нилээд һаад тойбо татаһан байна. Тиигэбэшье ажахынууд тэжээл бэлэдхэхэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглээ гэхын аргагүй.

Мухар-Шэбэрэй аймагта август һарын 12 үдэрынь хура бороотой байгаа. Юрэнхы дээрээ Захааминай аймагһаа бага шииг эндэ унаһан байна. Зүгөөр тус аймагай ажахынууд оройдоо 10 мянган гектарай ногоо сабшаа гэхэ гү, али түсэбөө арайхан хахадлаһан байна. Тэжээл бэлэдхэлгэ энэ аймагта тон аали нобшоор ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр, эдэнэр үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө оройдоо 26 процент дүүргэнхэй. Захааминай аймагай ажахынуудһаа бага сенаж дараа.

Партиин райком, аймгүйсэдком тэжээл бэлэдхэхэ шухала хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ бираагүй. Эдэнэр сэлмэг үдэрые хүлеэжэ. хайран сагаа алдаа. Ядахадаа сенаж хүсэдөөр бэлдэжэ шадаагүй. Аймагай ажахынууд нёдондонойхиһоо таба дахин бага набшаһата тэжээл бэлэдхээ. «Сабшалан бага, үбһэ хуряалгаа үнгэргэжэ үрдинэ бэээбди» гэһэн буруу һаналда абтажа, энэ хүдэлмэреэ ехээр унжагайруулаа. Ногооной гурил гаргаха хүдэлмэришье һулаар ябуулагдана.

Имэрхүү дутагдалнууд бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ. Бэшүүрэй аймагта үбһэ бэлэдхэхэ түсэбынь арайхан 28 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али энэнь нёдондонойхиһоо 2 дахин шахуу бага болоно. Мүн тэжээл бэлэдхэхэ арга боломжонууд Улаан-Үдын аймагай ажахынуудта хүсэдөөр хэрэглэгдээгүй.

Тэрэшэлэн Яруунын, Хоринин, Хэжэнгын, Загарайн болон Түнхэнэй аймагуудта тэжээл бэлэдхэхэ талаар үшөөл ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Теэд сагнай орой болонхой. Үбһэ хуряалгын дүүрэтэр ходо сэлмэг байха юм гэхын аргагүй. Сентябрь һарадашье хура бороо ороходоор хүлеэгдэнэ.

Иимэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоод байхада, юун хэгдэхэ болоноб? Нэн түрүүн, ажахы, үбһэшэдэй бригада бүхэндэ тэжээл хэр зэргээр бэлэдхэгдэжэ байнаб гэжэ наринаар шалгажа үзөөд, тэрэниие хурдадхаха талаар тодорхой хэмжээ абтаха болоно. Тэрэл Мухар-Шэбэрэй аймагта хонишон нүхэр Сластин хура бороогой орожошье байгаа һаа, даалгагдаһан сабшалангаа бүхыдэнь хуряажа абаа. Иимэ жэшээнүүд бусадшье аймагуудта бии.

Зорилго юуб гэхэдэ, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй бүхы зониие хабаадуулха, үбһэ сабшаха, хуряаха талаар габшагай 10 хоногуудые соносхохо, колхоз болон совхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ даабарияа предприятинууд, эмхи зургаанууд хэр дүүргэжэ байнаб гэжэ тодорхойлоод; тэдэнэртэ шанга эрилтэ табиха байна. Тиигэжэ таряа хуряалгын жэгдэртэр тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ үдэр бүриин анхаралда абаха хэрэгтэй.

Хура бороо ороно гээд зарим газарта үбһэ хуряаха хүдэлмэри зорюута гэдэргэ татагдана. Энээниие зүб гэхын аргагүй. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай ажахынууд үбһэ хуряалгаяа заахашье зогсооногүй. Сабшагдаһан үбһэнэй һэбэрхэлээр лэ тэрэниие томоор бухаллана. Яруунын, Кабанскын, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагуудта баруун областьнуудай жэшээгээр һургаагаар хэгдэһэн саханууд дээрэ ногоо хатаажа, бухаллажа болохо байна.

Иимэ юумэ хэхэ аргагүй газарта үбһэеэ сенаж болгон дарахада зохид. Мүнөө үедэ хаа хаанагүй силос дарагдажа эхилбэ. Хатаагүй ногоое кукурузатай, наран сэсэгтэй холижо, силос даража болохо байна. Тиигэжэ сэлмэг үдэрые хүлеэжэ байнгүй, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха эрилтэ табигдана.

Силос дараха хүдэлмэри нёдондоной хэмдэ ябуулагдажа байна. Зүгөөр энэ хүдэлмэри хаа хаанагүй адли хурданаар эмхидхэгдэнэ гэхээр бэшэ. Бэшүүрэй, Кабанскын, Хяагтын, Түнхэнэй, Хоринин аймагуудта нёдондоной энэ үеынхиһөө силос багаар дарагдаад байна.

Энэ жэлдэ бидэнэр силос ехээр даража абаха гэжэ оролдохо ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, ерэхэ жэлдэ урданайхиһаа ехэ һү гүрэндэ тушааха түсэбтэйбди. Силос ехээр даража абаха арга боломжо хаа хаанагүй бии. Силосэй ургамалнууд муу бэшээр гаранхай. Бүхы аймагуудта силосэй ногоо зөөхэ автомашинанууд үгтэнхэй. Мүн республикын бүхы аймагуудта эдеэшээгүй, хюруудa сохюулһан ногоон таряан ехэ бии. Тэрэниие бүхыдэнь силостэ даража болоно.

Иимэ ногоон таряае үбһэ шэлэнгүй, харин силос болгон дарахада, ашаг үрэ ехэтэй гэжэ һанагдана. Зарим газарта кукуруза, наран сэсэг хуряалгаяа дүүргэжэ байна. Харин ногоон таряан хуряагдаагүй байһаар. Энэ буруу. Ногоон таряае силосэй ургамалнуудтай холижо дарахада ашагтай байхань элитэ.

Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула силосэй комбайн болон автомашинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха шухала. Силос дараха хүдэлмэри үглөө эртэһээ үдэшын харанхы болотор ябуулагдаха зэргэтэй. Теэд шалгалта хээд үзэхэдэ, энэ хүдэлмэри олон газарта үглөөнэй 9—10 часта эхилнэ, үдэшын 6—8 часта зогсоогдошоно. Иимээр ажаллажа мүнөө болохогүй.

Олохон ажахынуудта хүдэлгэгдэхөөр ерэһэн автомашинанууд зүбөөр ашаглагданагүй. Олон автомашинануудай кузов ехэ болгогдоогүй байжа, бүтээсэнь доошолно. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха байна.

Зарим ажахынууд ногоон таряае жаткаар хадаад, тэрэниие силосэй комбайнаар суглуулан абана. Энэ ушарта силосэй комбайнуудай бүтээсэнь 2—3 дахин ехэ болоно.

Ногооной витамин элбэгтэй гурил бэлэдхэхэ гээшэ тон ехэ ашатай. Энэ хүдэлмэри хаа хаанагүй түхэреэн сүүдхэ соо ябуулагдана гэхын аргагүй. Энэ талаар партиин райкомууд, аймгүйсэдкомуудай хиналта һула байна. Зүгөөр ногооной гурил гаргаха агрегадуудые онсо хиналтала абажа, тэндэ харюусалгатай хүнүүдые, политэмхидхэгшэдые табиһан газарта тад ондоо байна. Зарим ажахыда ногооной гурил гаргаха агрегат үгы зандаа. Тиимэ ажахынууд хүршэнэртөө ногоо зөөжэ, агрегадыень хэрэглэлсэхэ аргатай. Теэд тэрэ хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Шасарганын совхоз хүршэ Сэлэнгын совхоздо ногоо зөөжэ, гурил гаргуулха аргатай. Тиин тэрэниие эмхидхэхэ гэжэ хэншье оролдоногүй.

Олохон ажахынуудта горох, шэнисэ хуряагдажа захалаа. Тиимэһээ тэрэнэй орооһо хэрэглэжэ, ногооной гурилтай холижо, холимол һайн тэжээл бэлэдхэхэ арга бии.

УРГАСА ХУРЯАЛГА энэ жэлдэ мүн лэ ехэ бэрхэшээлтэй байхаар хүлеэгдэнэ. Сентябрь һара хура бороотой байжа, һарын һүүлээр саһан орохо гэжэ метеорологууд мэдээсэнэ. Таряан энэ жэлдэ зэргэ бэшээр, олон дабхараар эдеэшэжэ байна. Тиимэһээ таряа хуряалгые тон богони болзорто үнгэргэхөөр бэлдэхэ ёһотойбди. Хэрбээ техникээ эрхим һайнаар бэлдээ һаа, энэ зорилго амжалтатайгаар дүүргэдэхэ.

Мүнөө дээрээ таряа хуряалгын техникэ бэлдэхэ хүдэлмэри хангалтагүй байна. Августын 20-ной байдалаар оробһоной 700 гаран комбайн, 300 гаран жатка бэлэн болоодүй байна. Мухар-Шэбэрэй аймагта 120 гаран комбайн заһабарилагдаагүй байһаар. Сэлэнгын аймагта комбайнуудайнь хахадынь бэлэн бэшэ. Мүн энэ хүдэлмэри Улаан-Үдын, Хяагтын, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудта гэдэргэ татагдана. Түнхэнэй, Сэлэнгын, Яруунын аймагуудай зарим ажахынууд мүнөө таряагаа хадаха бэлэн жаткагүй тооной.

Таряа хадалгада жэгдэрэн орохо саг ойртобо. Тиимэһээ ургаса хуряалгада бэлдэхэ хүдэлмэри түргэнөөр дүүргэхэ, ажахынуудай тэрэндэ бэлэн болоод байһыень наринаар шалгаха хэрэгтэй. Комбайн, жаткануудые миин заһабарилха бэшэ, мүн тэрэниие оробһо гоожохогүйгөөр тааруулха, бүглэхэ эрилтэ табигдана. Мүн хэбтэһэн таряае хуряаха түхеэрэлгэнүүдые комбайн, жаткануудта тодхохо хэрэгтэй.

Ургаса хуряалгада нобшоржо огто болохогүй. Энэ жэлэй эрхэ байдалые харалсажа, бүхы таряагаа амяарлан хадаха хэрэгтэй гэжэ һанагдана.

Тэрэшэлэн тоог дээрэ оробһон таряае сэбэрлэхэ, хатааха тушаа анхарал табигдажа байна. Колхоз, совхозуудта оньһожоруулагдамал 147 тоог бии. Тэндэ оробһо сэбэрлэхэ хүсэ ехэтэй 25 агрегат нэмэжэ тодхогдохо байна. Эдэ машинануудые таряа хуряалгын эхилтэр заһабарилан, тодхожо, бэлэн болгохо, тэндэ ажаллаха шадабаритай бэрхэ хүнүүдые томилхо хэрэгтэй.

Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрһөө үрэһэнэй таряа бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анхарал табигдаха зэргэтэй. Ажахы бүхэн өөһэдыгөө үрэһөөр хангаха аргатай. Үрэһэнэй таряае түрүү ажахынуудтал адли сентябрь, октябрь һаранuудта сэбэрлэжэ, хатаажа, тарилгын шанарта хүргэхэ шухала. Тэрэшэлэн малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ оробһо таряае сүм бүридхэлдэ абажа, гутаангүйгөөр хадагалха тушаа хэмжээ абаха болоно.

Хартаабха хуряаха саг ойртобо. Энэмнай мүн лэ ажал ехэтэй гээшэ. Юрэнхы дээрээ абажа харахада, энэ жэл хартаабхын ургаса яһала һайн. Аймаг бүхэн хартаабха гүрэндэ худалдаха, үрэһэндэ хааха түсэбөө дүүргэхэ аргатай. Зарим газарта хүрьһэнэй ехэ шиигтэй байһан дээрэһээ хартаабха мууса эдеэшэнэ. Тиимэһээ ургамалай захаархи газарые зөөлэрүүлжэ үгэхэ, эшыень дараха гэхэ мэтэ хэмжээнүүд абтаха байна.

Энэ жэлдэ илангаяа үрэһэндэ хаагдаха хартаабхые түрүүшын ээлжээндэ хуряажа абаха эрилтэ табигдана. Мүн хартаабха гүрэндэ тушааха хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые хүйтэн болохын урда тээ хэжэ дүүргэхэ байна.

Байгша ондо таряанай һолоомо һайнаар, гээлтэгүйгөөр сугтлуулжа абаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаха байна. Энэ жэл һолоомон ногообтор байжа, муу үбһэнһөө үлүү шэмэтэй байхань элитэ. Тиимэһээ бүхы һолоомоёо суглуулжа, һүрилжэ, бүридхэлдэ абаха байна. Тэрэниие адуу малда гэшхүүлжэ, иишэ тиишэнь үрижэ огто болохогүй. Хэрбээ ажахыдаа үлүү һолоомотой байбал, бусад ажахынуудта худалдаха ушартай. Мүнөө жэл һолоомоёо ехэнхидэнь тюк болгон абаха эрилтэ табигдана.

Поли дээрэхи намарай хүдэлмэри жэгдэ һайнаар ябуулагдаха зэргэтэй. Оробһо таряа хуряаха, һолоомо суглуулха хүдэлмэритэй зэргэ намарай паар хахалагдаха ушартай. Мүнөө газар нойтон, намарай паар хахалхада зохид. Энэмнай ерэхэ жэлэй ургасада ехэ нүлөөтэй байха бшуу. Намарай паар хахалха хүдэлмэридэ К-700 түхэлэй бүхы тракторнууд, бусад хүсэтэ тракторнууд табигдажа, трактористнууд али бүхы аргаар урмашуулагдаха ёһотой. Намарай паар хахалха түсэбөө аймаг, ажахы бүхэн дүүргэхэ аргатай.

Ойрын үдэрнүүдтэ ургаса хуряалгада туһа хүргэхөөр студентнэр болон городой ажалшад хүдөө гараха байна. Тэдэнэрые халуунаар уттажа, һаадгүйгөөр ажаллаха арга олгохо ушартай. Хартаабха, корнеплодуудые хуряаха хүдэлмэридэ һургуулиин һурагшад хабаадуулагдаха байна.

Эдэ бүхы туһаламжые, арга боломжые хүсэдөөр хэрэглэжэ, республикымнай колхоз болон совхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, ургаса хуряаха хүдэлмэреэ амжалтатай һайнаар ябуулжа, малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлдэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛЭЙ ХУУДАҺАН

Политическэ һуралсалай шэнэ жэл һаяар эхилхэнь. Мүнөө республикымнай партийна организацинууд, нэн түрүүн партиин райкомуудай пропаганда ба агитациин таһагууд шэнэ жэлдэ хүдэлхэ һургуулинуудаа, пропагандистнуудаа бүридхэлдэ абажа байнхай.

Пропагандистнууд үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябалсажа, ажалшадые марксистско-ленинскэ үзэл бодолтой болгохын түлөө тэмсэнэ. Пропагандист бүхэн теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй байхаһаа гадна, шагнагшадтаяа «үгээ ойлголсохо» шадабари мэргэжэлтэй байха зэргэтэй. Тэдэнэр шагнагшадайнгаа бэлэдхэлые, тэдэнэй эрилтэ, эрмэлзэлые һайнаар мэдэхэ уялгатай. Гэхэтэй хамта, пропагандист хадаа шудалха материалаа ойлгосотойгоор, тодоор, ашаг үрэ ехэтэйгээр хөөрэхэ ёһотой байна бшуу.

КПСС-эй Советскэ райком эдэ бүгэдые хараадаа абан, пропагандистнарай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, эрхим пропагандистнуудайнгаа дүй дүршэлые олоной хэрэг болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэдэг юм.

Тус райкомой пропаганда ба агитациин таһаг пропагандистнууд болон лекторнуудтэ туһаламжа болгон, «Эрдэм мэдэрэл — арад зондо», «Пропагандистын ендэр», «Экономическа эрдэм — бултанай хэрэг», «Советскэ районой эрхим пропагандистнууд», гэхэ мэтэ гаршагтай плакат болон хуудаһануудые саг үргэлжэ хэблэн гаргажа байдаг. Эдэнь һайнаар гоёон шэмэглэгдэһэн. Олон фото-зурагуудай хуудаһан болон плакадууд соо районой эрхим пропагандистнуудай ба лекторнуудай дүй дүршэл соргологдожо, тэдэнэй ажал хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнэ.

Иимэ нэгэ плакат-хуудаһанай ээлжээтэ номер тухай эндэ хэлэлтэй хаш.

«Лектор ба методист» гэжэ гаршаглагдаһан статья соогоо Советскэ районой «Знание» бүлгэмэй правлениин харюусалгата секретарь Г. И. Ананин Буряадай багшанарай институдай философи ба научна коммунизмын кафедрые даагша В. И. Затеев багшалха зуураа, «Знание» бүлгэмэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм гээд бэшэнэ. Ганса 1972 ондо В. И. Затеев 70 гаран лекци республикын ажалшадай урда уншаһан байна. Энэ хуудаһанда нүхэр Затеевэй фото-зураг үгтөө.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийна организациин дэргэдэхи экономическа шэглэлэй теоретическэ семинарые хүтэлбэрилэгшэ А. И. Попов политическэ һуралсалай ашаг үрэ тухай асуудалда статьягаа зорюулаа.

Партиин Советскэ райкомой пропаганда ба агитациин таһаг пропагандистнуудай нээмэл хэшээлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулдаг, иимэ хэшээлнүүдэй дүнгүүдые үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг болонхой. КПСС-эй райкомой дэргэдэхи методическа соведэй гэшүүн Н. Н. Ильина Улаан-Үдын ... тын коллективэй ... ческа эрдэмэй үндэ... нууд» гэһэн политиче... гуулиин пропагандис... Кубальская гэгшын ... һэн нээмэл хэшээл ... рэнай дүй дүршэл ... гэрэнгыгээр бэшээ.

Тиихэдээ Улаан-Үдын ... бадахи һургуулиин ... скэ семинарай проп... Л. С. Спаркина, «З... шина» заводой эхин ... ческэ һургуулиин пр... дист Л. М. Каспаров... ажал хүдэлмэриингөө ... шэлтэй танилсуулна.

Улаан-Үдын ун... үнинэй пропагандист ... лубевагай комсом... дунда политическэ һур... хэшээлнүүдые яажа ... дэг тухай мүн лэ энд... дээ.

Имэрхүү плакадууд, дүй дүршэлэй хууд... республикын 6 ... партиин райкомуудай ... ганда ба агитациин ... бэлдэжэ хэблэн гарга... арга боломжотой гэжэ ... дана.

С. ОЧИР...

Мүнөөдэр—нефтиин, газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

УЛААН ТУГАА АЛДАНАГҮЙ

Жэл сагай ошохо тума орон доторнай машина, техникэ олошорно. Хүдөө ажахыда, промышленность дээрэшье элдэб зүйлэй техникэ улам ехээр хэрэглэгдэнэ. Энэ олон оньһон техникые һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, ехэ продукци гаргаха хэрэгтэ шэнгэн түлишэ ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Манай республикын хүдөө ажахыда жэлһээ жэл бүри оньһон техникэ улам ехээр худалдан абтана. Бүтээсэ ехэтэй автомашина, трактор, комбайнууд колхоз, совхозуудай поли дээрэ хүдэлнэ. Эдэ бүхы оньһон техникые шэнгэн түлишөөр хүсэд хангахын тула Улаан-Үдын нефтебазын коллектив ехэ оролдолго, үүсхэл гаргажа, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байдаг. Хүдөө нютагуудта саг болзор соонь шэнгэн түлишэ эльгээгдэнэ. Бидэнэр байгша он соо 1970 онойхиһоо 1,5 дахин ехэ түлишэ ажахынуудта үгэхэ даабаритайбди.

Олон зүйлэй бензин, дизельнэ түлишэ түмэр замаар манай баазада асарагдажа байдаг. Баазын бэрхэ механигууд Николай Благушин, Мефодий Трифонов гэгшэд цистернэнүүдһээ шэнгэн түлишэ гаргаха хүдэлмэридэ бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ зохёожо, ашаглалгада үгэһэн юм. Тэрэнэй ашаар шэнгэн түлишэ түргэнөөр абтажа, цистернэнүүдыень һаадгүйгөөр түмэр замшадта гушаадаг болообди.

Һүүлэй үедэ харгыда ябаһан машинада бензин үгэхэ оньһожоруулагдамал станцинууд олоор баригдана. Наймадахи табан жэл соо Баргажан, Нарһата, Хори, Бэшүүр тосхонуудта тиимэ оньһожоруулагдамал станцинууд баригдаа. Юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ республика доторнай оньһожоруулагдамал 5 станци ашаглалгада үгтөөд байна. Ашаатай машинанууд түргэнөөр бензин абажа, хүдөө ажахыда хэрэгтэй ашаа саг болзор соонь хэрэглэгшэдтэнь хүргэдэг болоо.

Харгыда ябаһан машинануудые һаатуулангүй шэнгэн түлишэ үгэхын тула оньһожоруулагдамал станцинуудта дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэд хүдэлхэ ёһотой. Тиимэһээ операторнуудые тусгаар курсануудта һургана.

Улаан-Үдын 4-дэхи станциин оператор Тамара Андреевна Янькова эрхим түрүү ажалаараа олоной дунда мэдээжэ болоһон. Энэ станциһаа шэнгэн түлишэ абаһан жолоошод хододоо баярые хүргэжэ байдаг. Тамара Андреевна өөрынгөө мэргэжэлдэ хэдэн хүдэлмэришэдые һургаһан юм. Залуу мэргэжэлтэд Галина Тимко, Анна Горошникова гэгшэд ахамад нүхэдһөө жэшээ абажа, оролдосотой һайнаар хүдэлнэд.

1-дэхи станциин операторнууд Сыбэк Жимбиевна Мандреева, Доржи Намсараевна Хобракова, Людмила Дмитриевна Стукова гэгшэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Эдэнэр машинануудта шэнгэн ... түргөөр үгэдэг. Тус ст... дэргэдэ олон машина... суглараад байхань ... даггүй.

Нефтебазын хүд... шэд харюусалгата... хэжэ байдагаа һайн ... Тиимэһээл хүдэл... бүхэн урдаа табиг... рилгоёо бэелүүлхэ, ... бүриингөө даабари ... дүүргэхые оролдоно. ... бүриин дүн согсол... эрхимлэгшэд мүнгэ... гаар урмашуулагда...

Оперативна цехэй ... тив жэлэй эхинһээ со... мүрысөөндэ эрхимлэ... нэр нефтебазын дам... Улаан тугые алданг... үргэжэ ябана. Цисте... һээ шэнгэн түлишэ ... хэрэглэгшэдэйнгээ ... ень һайнаар хангаха ... тус цехэй хүдэлмэри... хэн ажал хэһэн, ... байна. Механическа ... коллектив яһала ... гаар хүдэлнэ. Эдэнэр ... лис мүрысөөндэ ... һуури эзэлнэ.

Улаан-Үдын нефт... урагшаа эрмэлзэһэн ... хүдэлмэришэд олон ... дэнэй оролдолго ша... һаа боложо, респу... мнай хүдөө ажахы, ... ленна предприятинууд ... гэн түлишөөр хүсэд ... дана гэжэ хэлэмээр.

Манай коллектив ... Эрхүүгэй нефтебазы... лективтэй мүрысэдэг ... һоор үнинэй. Жэлэй ... нефтебазын колле... циалис мүрысөөндэ ... жэ, дамжуулгын Ула... гые алдангүй абажа ...

М. СУТУ...

Улаан-Үдын нефтебаза сүүдхэдэ 600 тонно түлиш... бүхы городые, республикын колхоз, совхозуудые ханг... Социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө мүрысөөн неф... базын бүхы цехүүдтэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Тэдэ... дунда эюулгын, тоһоной эстакадануудай коллекти... һара бүри шалгаран гарана. Тоһоной коммунис ажа... эстакада нэгэ халаанда зуугаад тонно арбан долоо... доо сортын тоһо гаргана. Эндэ коммунис ажалай удар... гууд Ида Алексеевна Егорова, Раиса Ивановна Его... гэгшэд һайн ажаллаадаг гэжэ коллектив соогоо ... болонхой. Эюулгын автоэстакадын ахалагша ... нэм Мария Лаврентьевна Передних мүн үндэр бүтээ... туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эюулгын автоэстакадын ахалаг... шэгнүүршэн, коммунис ажалай ударник Мария Перед... (наада таладань).

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР НҮҮРҺЭН

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. «Кемеровоуголь» комбинадай «Черниговский» ... уурхай — залуу, гүйсэд оньһожоруулагдаһан предприятн. Үдэр бүри эндэһэ... —зургаан эшелон нүүрһэн Урал, Казахстан, Дунда Ази эльгээгдэнэ.

Горнягууд энэ жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 40 мянган ... түлишэ абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Черниговский» уурхайн нэгэдэхи участогта.

ТАСС-ай фотохрони...

КамАЗ-ые бүхы оромнай барина

«КамАЗ-ай захилнуудые — болзорһоонь урид!» Иимэ урианууд Набережные Челны хотодохи Камска автомобилиин заводой ехэ барилгада эльгээгдэхэ элдэб хэрэгсэлнүүд болон станогуудые, подъёмно кранууд ба байрын гэрнүүдэй детальнуудые, бульдозернууд болон электроаппаратура бүтээжэ үгэдэг предприятинуудай (иимэ предприяти эндэ хэдэн мянга юм) цехүүд соо заабол үлгөөтэй байха. Камын автомобилиин 1974 ондо бүтээгдэн гаралта бидэнэй оролдолгоһоо дулдыдаха гэжэ Москвагай ба Ленинградай, Киев болон Минскын, Бакугай ба Ереванай хүн, бусад хото городуудай хэдэн арбаад предприятиин хүдэлмэришэд һайн ойлгоно.

КамАЗ-ые бүхы оромнай барина, ехэ ашаанай машинануудые хүлеэнэ. КамАЗ-да жэл бүри бүтээгдэхэ 150 мянган машина элдэб янзын продукци түмэр замай станци, портнуудай буулгалтагүй зөөхэ ябадал хангаха. Иимэ машинануудай бии болоходо, элдэб хэрэгсэлнүүд, саг алмагдаха, мянган жолоошод сүлөө гараха. Тиимэ хадань, Кама мүрэн дээрэхи энэ асари томо барилгын ажал нэгэ жэгдэ эршэтэйгээр ябуулагдана, тэрэнэй захилые предприятинууд эгээл түрүүн дүүргэдэг. Тиимэһээ ТАСС-ай корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүд толилогдобо.

НЭГЭ ГРАФИГААР

Фрезернэ станогуудые бүтээдэг Горьковско завод Камын асари ехэ барилгада далан табан юрын, тусхай агрегат эльгээгээ. Хоёр предприятиин зүбшэжэ зохёоһон гуримаар түхеэрэлгэнүүд эльгээгдэнэ. Горькиинхидой КамАЗ-да эльгээхэ станогуудые бүтээхэ тусхай график табигданхай. Үйлэдбэриин бүхы участогуудай коллективүүд энэ хүндэтэ захилые болзор соонь дүүргэхэ уялга абанхай. Цех болон бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгые согсолон гаргаха үедэ үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтэ, бүтээн гаргагдаһан продукциин шанар гэхэ мэтэ гол пунктнуудай хажуугаар гүйсэдхэлэй болзор хараада абтадаг байна.

Горький хотын станок бүтээгшэд лэ КамАЗ-да фрезернэ түхеэрэлгэнүүдые эльгээдэг юм. Асари ехэ барилгын түрүүшын, заһабарилгын-инструментальна заводто «ГЗФС» гэһэн тэмдэгтэй зуу гаран агрегат мүнөө хүдэлнэ.

В. ИОНОВ,
ТАСС-ай корр

Горький.

АНДИЖАНАЙ ТЭМДЭГТЭЙ АВТОМАДУУД

Камын мантан томо барилгын цехүүдтэ оруулагдаһан электрын элшэ хүсые зүбөөр хубаарилха, элшэ хүсэнэй үлүүсэ ехэ дарасаһаа электроаппаратуранuудые хамгаалха гээшэ Андижанай «Электроаппарат» гэжэ заводто бэлдэгдэһэн автомадуудай дүүргэдэг үүргэ болоно. Предприятиин коллектив Набережные Челны худар шит, отключательнуудые эльгээжэ эхилбэ.

Андижанайхид автомобилиин заводой барилгашадай гүйлтаар КамАЗ-ай захилые хараалагдаһанһаань хорин үдэр урид дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

М. РАХИМОВ,
ТАСС-ай корр.

Андижан,
Узбегэй ССР.

БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ — БОЛЗОРҺОО УРИД

«Энергостройконструкция» трестын Каунасай комбинадай хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ хоёр мянган кубометр барилгын конструкци бэлдэхэ талаар Камын автогигантын захилые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Коллективэй уялгануудаар хараалагдаһанһаа һара хахад урид даабаринь дүүргэгдээ.

Литвагай предприятиин бүтээһэн конструкцинууд ороной энэ ехэ барилга дээрэ трансформаторай подстанци, электро-дамжуулгын ехэ хүсэтэй лини, ТЭЦ болон дулаа дамжуулдаг участогуудта хэрэглэгдэнэ. Каунасайхид шефтээ абаһан үйлэдбэриингөө болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдахын тула шармайн оролдоно. Автогигантын захилнуудай дүүргэлтэ тухай мэдээсэл комбинадай радиогоор үдэр бүри дамжуулагдажа байдаг.

Р. ЧЕСНА,
Каунас. ТАСС-ай корр.

БААТАР АРАДАЙ АЛДАРТА ЗАМ

Вьетнамай Демократическа Республикын тогтоһоор 28 жэлэй ойдо

1945 оной сентябриин 2-то Зүүн-Урда Азида Вьетнамай Демократическа Республика тогтоогдожо, дэлхэйн энэ хизаарта социализм байгуулха түрүүшын гүрэн түрэ байгуулагдаһан юм. Хүндэ хүндэ байдалай тохёолдобошье, түрэл партиингаа удамбари доро Вьетнамай Демократическа Республикын ажалшад Советскэ Союз болон бусад социалис гүрэнүүдэй туһаламжада түшэглэн, социализм байгуулгын хэрэгэ амжалтатайгаар урагшалуулнаа. Совет арад аха дүү вьетнам арадай үнэн зүйтэй түлөө тэмсэлые дэмжэнэг, социалис байгуулалтын түлөө, эрхэ сүлөөгэй, энхэ даанги байдалай түлөө тэмсэлдэ илалтануудые туй туйлахадань туһалдаг байгаа.

28 жэлэй саада тээ августын революциин иламсаар, амгалан тайбан байдал Вьетнамда гэнтэ тогтоогүй. Вьетнам арад француз колонизаторнуудтай, тэрэнэй удаа американ эзэмдэгшэдтэй шууд тулалдаанда революциин туйлалтануудые хамгаалха баатай болоо бэлэй. 28 жэлэй түүхэһээ оройдоо 10 жэлынь амгалан байдалай үедэ социализм байгуулгада зорюулагдаһан байна.

1954 оной июль һарада Женевэдэ баталагдаһан хэлсээнүүдэй һүүлдэ Хойто Вьетнамайхид социализм байгуулгада хамсыгаа шуужа ороо һэн. Дайнай үедэ һандаргадаһан ажахыгаа һэргээн бодхоохо, ажабайдалаа социализмын замда гаргаха, үйлэдбэридэ, хүдөө ажахыда үйлэдбэриин шэнэ харилсаануудые тогтоохо ажал урда бэлэн бэшэ һэн.

1955 — 1964 онуудта Демократическа Вьетнамда томохон мэдэлэй промышленна предприятинууд, худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд арад зоной зөөри болгодоо, жэжэ үйлэдбэри болон хүдөө ажахы хамталагдаа. Эдэ хубилалтанууд түрүүшын табан жэлэй (1961—1965 онууд) үедэ хото хүдөө нютагуудта социализмын илаһаниие гэршэлнэ. Энэнь Вьетнамай Демократическа Республикын саашадаа социализмын замаар ябаха үргэн зам нээһэн юм. Хүдэлмэришэн таряашанай хоорондохи нэгэдэл бэхижэжэ, арадай ажахын болон соёл культурын талаар ехэшэдээ ургалта хангагдаа.

1964 онһоо эхилжэ Америкын Холбоото Штадуудай түрэй сэрэгшэд Вьетнамай арад зоной олоор ажаһуудаг нютагуудые, гол үйлэдбэриин болон хүдөө ажахын объектнүүдые бомбодожо, энэ орон нютагай ажахые бута сохихые оролдоһон байха юм. Тодорхойлон хэлэбэл, 1964 оной августһаа эхилжэ, Вьетнамай, Лаосой болон Камбоджын газар нютагууд дээрэ 7 миллионһоо үлүү тонно бомбо хаяһан, энэнь дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ хаягдаһан бомбонуудһаа 3,5 дахин ехэ гэжэ тоологдодог.

Долоон жэлэй хугасаада (1965—1972 онуудта) Америкын Холбоото Штадууд Индохитадай хахад арал дээрэхи дайн сэрэгтэ 120 миллиард долларһоо үлүү мүнгэ гаргашалһан, 300 мянгаһаа дээшэ сэрэгшэд шархатаһан, 50 мянгаһаа дээшэ американ сэрэгшэ Вьетнамай газарта алуулһан байха юм. Энэ тоо, баримтануудые тоолоо болоо һаа, захагүй. Теэд баатар вьетнам арад үнэн зүйнгөө түлөө тэмсэжэ, илалта туйлажа шадаа.

Энэ хүшэр хүндэ байдалда аха дүү вьетнам арадай ороод байхада, Советскэ Союз түрүүтэй социалис оронууд сэгнэшэгүй ехэ туһа үзүүлһэн байха юм. Дайнай үедэ Вьетнамай Демократическа Республикада үзүүлэгдэһэн туһаламжын 70 процентнь Советскэ Союзһаа байһан юм.

1973 оной январиин 27-до Париж хотодо Вьетнамда дайн болюулжа, амгалан байдал тогтоохо хэлсээн баталагдаа. 5 жэлэй туршада Вьетнамдахи дайн сэрэгые болюулха асуудалаар 202 нээмэл заседани, 24 онсо хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байха юм. Амгалан тайбан байдалай ерэхэдэ, ажалша вьетнам арад социалис ажабайдал зохёохо арга боломжотой болоһон байна. Үдэр бүри Вьетнамһаа баяртай мэдээсэлнүүд ерэнэ: дайнай һүүлдэхи түрүүшын һарануудта барилгын материал гаргадаг предприятинуудай тоогой хахадһаа үлүүнь һэргээн бодхоогдобо. Ниньбинь, Уонгби нютагуудтахи теплоэлектростанцинууд габшагай түргөөр заһагдажа, тон ехэ Тханба гэдэг ГЭС хүсэндөө ороо. Гансал нэгэ һарын хугасаа соо зайн гал үйлэдбэрилэн гаргалга яг варь һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ орходоо 2 дахин ехэ болоһон байха юм. Мүнөө Вьетнамай Демократическа Республикада промышленна үйлэдбэриин, хүдөө ажахын, соёл культурын 159 объект габшагай барилга гэжэ нэрлэгдэһэн. Ороной түмэр харгы бүрин заһагдаһан, энэ жэлэй хабар 822 шухала хүүргэнүүд заһагдажа, харгы замуудые холбоо. Тэрэнэй тоодо Лонгбиен гэдэг (Улаан мүрэн) 2.290 метр ута хүүргэ заһагдаа. Хуушан даамбанууд һэргээгдэжэ, шэнэ хаалтанууд баригдана, ган гасууртаородот таряалангууд уһалагдажа эхилэнхэй. Социалис Вьетнамай арад зон хараалагдаһан түсэб зорилгонуудаа дүүргэхын тула али болохо олониитын хамтын ажал — субботник, воскресникүүдые эмхидхэнэ. Гансахан Ханойн залуушуул оло мянган хүниие һэргээн бодхоолгын ажалда хабаадуулха уялга абаба. Энэл даа, эрхэ сүлөөгөө хамгаалан тэмсэһэн баатарлиг арадай зориг!

Вьетнам арадые гэрэлтэ ерээдүйдэ хүтэлэгшэ Вьетнамай Ажалшадай парти 1930 ондо байгуулагдаһан. Энэ партиин ургалтые иимэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ. 1945 ондо августын революциин болоходо, партиин зэргэдэ 5 мянган хүн байгаа. 1960 ондо партиин гурбадахи съездын болоходо, 500 мянган коммунист байба. Мүнөө Вьетнамай Ажалшадай партиин зэргэдэ 1 миллион 200 мянган хүн тоологдоно.

Вьетнамай Демократическа Республикын ажахы американ булимтарагшадай добтолхоһоо урид далайса ехэтэйгээр хүгжэжэ эхилһэн байгаа. Үшөө 1961 ондо үмсын үйлэдбэри, худалдаа наймаа нэгэдүүлэн ниитэ болгоод, жэжэ үйлэдбэри, хүдөө ажахыда ехэхэн таарамжатай зохид хубилалтануудые оруулжа, түрүүшын табан жэлдэ (1961—1965 онууд) социалис индустриализаци тээшэ ажахыгаа шэглүүлһэн байгаа. Дайнайшье боложо байха үедэ оронойнь промышленность хэрэгтэй зүйлнүүдые гаргажа, оронойнгоо эрилтые хангажа байһан, бомбодолгын үнгэрһэнэй һүүлдэ түргэн сагта үйлэдбэриеэ дахяад бодхоодог байба. Тиигэжэ 1971 ондо промышленна үйлэдбэри түрүүшын жэлэйхидэ орходоо 14 процентээр ургаһан байна. Электроэнерги үйлэдбэрилгэ 1 жэл соо 33 процентээр, шулуун нүүрһэ малталга — 23 процентээр, бүд нэхэлгэ — 17,5 процентээр ургажа байба.

Мүнөө үедэ үйлэдбэриие хайшан гэжэ зүбөөр эмхидхэхэб гэһэн асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ арадай ажахын элдэб һалбаринуудта ажаллаха арбаад мянган мэргэжэлтэ ороной һургуулинуудта, мүн хилын саана бэлдэгдэһэн, мүнөө Вьетнамай Демократическа Республикада 100 мянга гаран мэргэжэлтэ ажаллана.

Оронойнь хүдөө ажахыда ажалша арадай 80 процентнь хүдэлдэг, хүдөө ажахынь 94,3 процент үйлэдбэриин кооперативуудта ороһон. Ехэнхидээ эдэ кооперативуудта барайгар ургуулдаг, зарим нютагуудта жэлдээ хоёр дахин ургаса хуряадаг, гадна кукуруза, арахис, джут, хлопок, кофе, сай гэхэ мэтые ургуулдаг.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Вьетнамай Демократическа Республикада ёһотой үргэн соёл культурын революци болоһон байна. Революциин һүүлээр богони саг соо бүхы арад зон уншажа, бэшэжэ шадаха болоһон. 1972 ондо ДРВ-дэ 40 дээдэ һургуули 200 гаран мэргэжэлээр залуушуулые һургадаг байгаа. Тэрэнһээ гадна 200-аад техникум болон тусхай дунда һургуули бии һэн. 1971—72 онуудай һуралсалай жэлдэ юрын һургуулинуудта 4 миллион 739 мянга 300 гаран һурагша һуража байгаа.

Вьетнамай Демократическа Республика эб найрамдалда дуратай гадаадын политика ябуулдаг. Республика мүнөө дэлхэйн 60 гаран оронтой дипломатическа харилсаануудтай, уласхоорондын 32 эмхиин гэшүүн юм. Манай совет арадай аха дүү вьетнам арадай тэмсэлые дэмжэжэ, туһаламжа үзүүлхээр хододоо бэлэн байһан тухай манай партиин XXII—XXIV съездүүд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байха.

Энэ жэлэй июль һарада манай орондо ДРВ-һээ хүндэтэ айлшад ерэһэн. Партийно-правительственна делегацине Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Ле Зуан, партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй правительствын премьер-министр Фам Ван Донг гэгшэд толгойлһон байна. Хойто Вьетнамда социализм байгуулха хэрэгтэ, Америкын эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү тэмсэлдэ (1965—72 онуудта) Советскэ Союзай оруулһан хубитые үндэрөөр сэгнэн, нүхэр Ле Зуан «Советскэ Союзай үрэ ехэтэ туһаламжа бидэндэ тон шанга түшэг боложо, манай ороной арад зондо, сэрэгшэдтэ шэнэ хүсэ оруулдаг байһан. Энэ туһаламжын ашаар бидэнэр алдарта илалта туйланхайбди», — гэжэ мэдүүлээ һэн. Энэ уулзалганууд дээрэ манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ тэмдэглээ: «Советскэ Союз олон жэлэй туршада алишье талаар нүхэр ёһоной ехэ туһаламжа хүргэжэ байгаа. ДРВ-гэй экономикын хүгжэлтэдэ мүн лэ горитойхон туһаламжа хүргөөбди. Хүргэгдэһэн бүхы туһаламжые бусаалтагүй туһаламжа гэһэн шиидхэбэри КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство баталан абаа гэжэ вьетнам нүхэдтөө дуулгаха ушар намда таатай зохид байна». Иимэ тогтоолнуудые социалис бусад гүрэнүүд абаһан байха юм.

Байгша оной августын 14-дэ Кремльдэ Советскэ Союз Вьетнамай Демократическа Республика хоёрой хоорондо экономическа болон техническэ харилсаануудаар, хоёр ороной хоорондо 1974—75 онуудта хэгдэхэ худалдаа наймаан тухай хэлсээнүүд баталагдажа. Вьетнамай арадай ажахые һэргээн бодхоохо хэрэгтэ ехэ туһаламжа үзүүлэгдэхэнь.

Баатар вьетнам арадай үнэн хэрэг, тэрэнэй алдарта зам эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэгшэдтэ үльгэр жэшээ болоно.

Р. ГАРМАЕВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

Тание ямараар хангана б?

МУУ ГЭХЫН АРГАГҮЙ

Алла тосхон Хурамхаанай аймагай эгээл саада захын нютаг юм. Эндэ Дэрээнэй совхозой ажалша малша хүнүүд хүдэлжэ, ниитынгээ баялигые улам арьбадхаха хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Эдэ малшадые шухала хэрэгтэй эд бараагаар хангаха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ бага бэшэ ажал хэгдэһэн байна. Хэрбээ арбаад жэлэй саада тээ энэ һууринда оройдоол гансахан магазин бии байгаа һаа, мүнөө эндэ 5 магазин хүдэлнэ. Тэдээнэй тоодо эдеэ хоолой — 2, эд бараанай, гэрэй хэрэгсэлнүүдэй, номой магазинууд ороно. Гадна холын отара болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшадые эдеэ хоолоор, мүн шухала хэрэгтэй эд бараагаар хангаха зорилгоор тусхай автолавка ябажа байдаг. Һаяшаг энэ тосхондо эдеэ хоолой үшөө нэгэ магазин нээгдээ. Шэнэ магазинда ерэгшэд хэрэгтэй эд бараагаа өөһэдынгөө дураар шэлэжэ абаад, удаань наймаалагшатай тоосодог юм. Энэ магазинай ахалагша наймаалагшаар Жигзэмаа Сандановна Ачитуева хүдэлдэг. Нүхэр Ачитуева худалдаа наймаанай газарнуудта хорёод жэл хүдэлжэ, нилээд ехэ дүршэлтэй болонхой. Ажалшадай эрилтэ шадаал һаа һайнаар хангахын түлөө саг үргэлжэ оролдодог байһанайнгаа түлөө нютагайнгаа хүн зоной дунда хүндэтэй юм. Энэ магазинда Сэндэмэ Рабжинова, Сэсэгма Галданова гэгшэд мүн лэ һайнаар ажалладаг. Эдэ залуу наймаалагшадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зорилгоор Жигзэма Сандановна бүхы дүршэлөө туһалагшадтаа дамжуулан үгэхые оролдоно. Нүхэр Ачитуевагай даадаг магазинда ороходо, юумэниинь ходо эмхи гүримтэй, ариг сэбэр байдаг.

Эдеэ хоолой хоёрдохи магазин тосхоной хүн зоной эрилтэ муу бэшээр хангана. Эндэ Евдокия Мункуева, Гажидма Раднаева гэгшэд ажаллана. Олон жэлдэ худалдаа наймаанай газарнуудта ажаллажа, эдэ нүхэд нилээд дүршэлтэй болоһон байха юм.

Ажалшадта хэрэгтэй хубсаһа наймаалдаг магазинда эгэшэ дүүнэр Дулма, Бальжима Найдановатан ажалладаг. Эдэнэр залуушье һаа, хүн зоной эрилтэ хангаха зорилгоор оролдосотойгоор ажаллажа байдаг.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд Дэрээнэй совхозой түб тосхоной хүн зониие хэрэгтэй эд бараагаар хангахаһаа гадна, холын гүүртэ, отарануудта ажаллагшадташье саг үргэлжэ һаналаа табижа байдаг. Эндэхи нүүдэл наймаае Дулма-Цырен Будаевна Бишидаева хүтэлбэрилдэг юм. Урагшаа һанаатай энэ эхэнэр хура бороо, саһа шуурган гэлтэгүй, отара, гүүртэнүүдээр ходо ябажа байдаг. Автолавкыень Валерий Ларионов жолоододог. Эдэ хоёр холын отара, ферманүүдтэ ехэл хүндэтэй айлшадынь божо ошодог. Малшадые хэрэгтэй эд бараагаарнь шадаал һаа һайнаар хангаха асуудалда нүүдэл автолавкынхид ехэ анхарал хандуулна. Үдэр бүри хэрэгтэй болодог дабһа, зурууһаа эхилээд, эдеэ хоол, хубсаһа хунар шадаал һаа, ехээр абаашахые оролдодог байна.

Дэрээнэй совхозой малшадые хэрэгтэй эд бараагаарнь шадаал һаа, һайнаар хангаха хэрэгтэ саг үргэлжэ һаналаа табижа байдаг тэндэхи сельпое даагша В. А. Жеравина мүн лэ бага бэшэ үүргэ дүүргэнэ.

Г. РИНЧИНО,
хүдөө бэшэгшэ.
Хурамхаанай аймаг.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

АНХАРМААР

Хүрбын совхозой хүдэлмэришэд ниитын адууһа малда элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн оролдосотойгоор ажаллажа байна. Тэдэнэр һайн шанартай үбһэ, силос бэлдэхэхын түлөө наратай үдэр, час бүхэниие хүсэдөөр хэрэглэн хүдэлнэ. Тэдэнэй ажал хэрэгыншье урагшатай һайн гэжэ тэмдэглэмээр. Олонхи бригада, звенонууд тэжээл бэлдэхэхэ даабаряа амжалтатай дүүргэнэ.

Жэшээ болгон Хужарта гэжэ газарта хүдэлдэг Нанзат Цыбиковэй звеногой ажалые хаража үзэе. Энэ нүхэр ажалшадай хүдэлмэриие шадамар бэрхээр эмхидхэнэ. Морин косилкаар үбһэ сабшагшад Владимир Дондоков, Николай Хагаев гэгшэд үдэрэй даабари ходоодоо үлүүлэн дүүргэжэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тиихэдэ трактористнар Ким Батомункуев Доржо Петухов хоёр һайн дүнгүүдтэй ябана.

— Мүнөө дээрээ 800 гаран центнер һайн шанартай үбһэ хуряагаад байнабди. Байгша ондо ногооной ургаса яһала һайн. Тэжээл бэлдэхэ даабаряа дүүргэхэ арга боломжотойбди, — гээд звеное даагша Нанзат Цыбиков омог дорюунаар хөөрэнэ.

Гэхэтэй хамта совхозой үбһэшэдые соёл культурын талаар хангаха хэрэг муугаар табигданхай гэжэ тэмдэглэмээр. Үбһэ хуряалгын харюусалгатай ажалай эхилһээр соёлой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудта ошожо, үбһэшэдтэ концерт наада нэгэтэшье харуулаагүй, хөөрэлдөөнүүдые эмхидхээгүй байха юм. Һаяни удаанай кино табигданагүй. Үдэшэ оройхон гү, али үдэрэй сайлалгын үедэ үбһэшэдтэ багахан концерт харуулаад, аймагай болон уласхоорондын һүүлэй һонинууд тухай товшохон хөөрэлдөө эмхидхэбэл, тэдэнэр һонирхон хаража, шагнажа урмашаад, бүри оролдосотойгоор ажаллаха байгаа бшуу.

Хүдөөгэй ажалшадые соёл культурын талаар хангаха хэрэг һулаар табигданхай гэжэ энэ баримта үшөө дахин гэршэлнэ. Эдэ бүгэдые аймсоведэй гүйсэдкомой, тэрэнэй культурын таһагай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абадаггүйнь гомдолтой. Мүнөө ургаса хуряалгын хүдэлмэри эхилжэ байна. Энэмнай тон харюусалгатай ажал гээшэ. Ушар иимэһээ үбһэшэд, таряашадые соёл культурын талаар бүри һайнаар хангадаг болохо бээ гэжэ найдагдана.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.
Хорин аймаг.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ХИЛЫН ГААНАҺАА

ХАНОЙ

РЕВОЛЮЦИОННО САГ ЗУУРЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН СЭРЭГЭЙ ДЕЛЕГАЦИИН НОТО

ТАСС

Хоёр талын сэрэгэй хамтын комиссида хабаададаг Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын сэрэгэй делегациин түлөөлэгшэ хиналта ба адаглалга хэхэ уласхоорондын комиссида ното эльгээбэ. Революционно саг зуурын правительствын хиналта доро байдаг Митхо провинцидахи, Кюэшоной (Куангнам провинци) гүн таладахи хэдэн һуурин тосхонуудые эзэмдэхэ зорилгоор сайгон сэрэгүүдэй хэһэн ябуулгануудые дары мүрдэхэ эрилтэ тус ното доторнь табигдана.

Сайгон сэрэгүүдэй 9 батальонһоо, хэдэн ротонуудһаа бүридэһэн горитой хүсэн авиаци ба артиллереэр дэмжэгдэн, Урда Вьетнамай Республикын ВРП-гэй хиналтын доро байдаг нютагууд худар добтолон ороод, 13 тосхониие эзэмдээ гэжэ ното дотор тэмдэглэгдэнэ. Сайгон арми тэдэ нютагуудта ябуулга хэхэдээ, эгээлэй зониие тоноһон, алаһан, барижа хааһан, концлагерьнуудта абаашаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК

Хорото этэгээдүүдэй харата ааша

ТАСС

Средагай һүни США-гай Коммунис партиин Центральна Комитедэй байшангые галдаха гэһэн һэдэлгэ эндэ гаргагдаа. ЦК-гай хүдэлмэрилэгшэдэй үглөөгүүр ажалдаа ерэхэдэнь, байшан худар ородог үүдэн шатанхай байба. Тэрэнэй хажууда шатадаг зүйлтэй канистра хэбтээ. Энэ байшангые шатааха гэһэн хорото этэгээдүүдтэ хэншьеб һаад хээ ха.

Иимэ хорото һэдэлгэ түрүүшынхеэ хэгдээгүй. Байгша оной апрельдэ ЦК-гай байшангай хажуугаар гараһан автомашина сооһоо шатадаг хоёр бомбо хаягдаһан юм.

САНТЬЯГО

Террористнууд баригдажа хаагдаа

ТАСС

Чилиин аюулгүйе сахиха зургаанууд «Патриа ба либертад» гэдэг фашис эмхиин гурбан эдэбхитэниие Вальпарайсо хотоһоо барижа хааба. Эдэнэр мүрдэхэ юудаха хэдэ хэдэн ябуулга эмхидхэлсэһэн тухайдаа түрүүшын мүрдэлгын үедэ мэдэрээ. Эдэ бандидууд түмэр харгын полотно, Кинтеро Вальпарайсо хоёрой хоорондо электрын элшэ хүсэ дамжуулдаг лининүүдэй тулгануудые һандааха, Лимаче хотодохи радиостанцида добтолхо ябуулгануудые ударидаһан байна. Баригдажа хаагдагшадай нэгэн — Серхио Бефельд гэгшэ «Патриа ба либертадай» фюрерһээ заабари абадаг байгаа. Элдэб эсын ябуулгануудые хангаха, ашаанай машинануудай эзэдэй хархис нэгэдэлэй забастовко дэмжэхын тула мүнгэ суглуулха даабари тэрээндэ үгтэһэн байба.

БОНН

Хархис тогтоол болюулха эрилтэ табина

ТАСС

ФРГ-гэй нютагуудтахи засаг захиргаан коммунистнууд ба демократуудые политическэ үзэл бодолойнь түлөө мүрдэжэ үргэлжэлһөөр. Баруун Германиин газар-нютагуудай премьер-министрнүүдэй гаргаһан, гүрэнэй эмхи зургаанууд тушаал даахыень, һургуулинуудта багшалхые демократическа эмхинүүдэй түлөөлэгшэдтэ хориһон «радикальна этэгээдүүд тухай тогтоол» гэдэг хархис шиидхэбэри засагаадхидаар баримталагдана.

ФРГ-гэй демократическа олониитэ премьер-министрнүүдэй хархис тогтоолые болюулгахын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Коммунистнуудые, бусад демократуудые газаашалан доромжолдог ябуулга буруушаан эрид шууд тэмсэдэг «Граждан үүсхэлэй комитедүүд» ороной олон городуудта эмхидхэгдэнхэй. ФРГ-гэй демократуудые мүрдэдэг ябадал буруушааһан хандалга бэшэгтэ Гамбургын, Штудгартын, Дюссельдорфын, Дортмундын олон зон гар табяа.

ВАШИНГТОН

Пентагоной түлөөлэгшын мэдээсэл

ТАСС

Пентагоной түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, уһан доогуур ябадаг атомна онгосонуудай зэбсэглэгдэхэ ядерна олон һомонуудтай «Посейдон» гэдэг ракетые США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүд һаядаа дахин туршажа үзэхөөр хараална. Иимэ ракетые дэгдээлгын оло дахин урагшагүйдэһэнһөө уламжалан, үнгэрэгшэ хабар туршалгын хүдэлмэри зогсоогдоһон юм.

БУЭНОС-АЙРЕС

Чилиин правительстватай һаналаа нэгэдэлгэ

ТАСС

С. Альендиин толгойлдог арадай нэгэдэлэй правительстватай ба Чилиин арадтай нэгэн адли һанал бодолтой байһанаа мэдүүлһэн Аргентинын университедүүдэй студентнэрэй федерациин мэдүүлгэ эндэ тунхаглагдаа. «Латиин Америкэдэ сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүсэтэ дабшалтые зогсоохын тулада уласхоорондын империализмын ба Чилиин хархис хүсэнүүдэй бүхы юумэ хэжэ байһан үедэ, Чилиин революционно туйлалтануудта аюулай тохёолдоод байхада, Аргентинын университедүүдэй студентнэрэй федераци орон дотор эхилжэ магад граждан дайе сарахын түлөө эрэлхэг зорилготойгоор тэмсэжэ байгаа Чилиин студентнэртэй, арад зонтой болон правительстватай һаналаа нэгэдэнги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ», — гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ПАРИЖ

ФКП кандидадуудаа дэбжүүлхэ

ТАСС

Францида сентябриин 23-да ба 30-да үнгэрхэ кантональна һунгалтануудта Франциин Компарти ороной бүхы 1.925 кантонуудта кандидадуудаа табиха. Коммунист-кандидадуудай хахадһаа олониинь 40-һөө залуу наһанай гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэхэдээ, тэдэнэй 1300 хүниинь түрүүшынхеэ дэбжүүлэгдээ гэжэ тэмдэглэнэ. Хэрбээ 1967 ондо болоһон кантональна һунгалтануудай үедэ ФКП-гэй кандидадуудай дунда 87 эхэнэр байһан һаа, мүнөө тэдэнэр 200 хүн болоо. Тиихэдэ 300 гаран кандидадууд 1968 оной һүүлдэ Компартида ороо. Эдэ тоонуудые дурдахадаа, Франциин ажалшадай элдэб бүлэгүүдэй дунда, илангаяа залуушуулай дунда ФКП-гэй улам ургажа байгаа нүлөөе эдэ тоонууд гэршэлнэ гэжэ «Юманите» онсолон тэмдэглэнэ.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшангай мэдүүлгэ

ТАСС

Сагаан байшангай хүдэлмэрилэгшэдтэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдыень бэшэһэн магнитофонно тэмдэглэлнүүдтэй танилсаха зүбшөөл үгэхыень президент Р. Никсониие уялгалһан тогтоол США-гай окружной судья гаргаба. «Уотергейскэ хэрэг» гэдэгые мүнөө мүрдэжэ байһан юстициин министерствын тусхай прокуророй эрилтын үндэһөөр иимэ шиидхэбэри гаргагдаа юм ха.

Энээнтэй дашарамдуулан, Сагаан байшангай мэдүүлгэ тунхаглагдаа. Магнитофонно тэмдэглэлнүүдые үгэхэеэ арсаба. Эдэ тэмдэглэлнүүдые судьягай таһалга соошье шагналга США-гай мүнөөнэй, мүн ерээдүйншье президентнүүдэй юрын хөөрэлдөөнүүдые нюуса байлгаха гэһэн эрилтэдэ таарахагүй болоно, — гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ВАШИНГТОН

Дипломатическа гурим эбдэнэ

ТАСС

Сиэтлэ хотодо (Вашингтоной штат) байдаг Японой генеральна консульствын байшан худар шурган ороһон, нюусаар шагнаха оньһонуудые тодхоһон баримтанууд тухай американ хэблэлэй мэдээсэлнүүдые мүрдэхэ гуйлтатайгаар Холбоото Штадуудай гүрэнэй департаментда хандаха гэжэ Японой правительство шиидхэбэ.

Энээн тухай США-дахи Японой посольствын түлөөлэгшэ «Сиэтл Таймс» газетын корреспондентдэ мэдүүлһэн байна. Минии орон иимэ мэдээсэлнүүдые «хэрэгсээнгүй байха арганьгүй» гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Американ хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ ойлгоходо, США-гай мүрдэлгын федеральна бюрогой агент байһан Уильям Тэрнер тиимэ мэдээнүүдые үгэһэн байна.

Тэрнерэй хэлэһэнэй ёһоор, өөрөө хоёр дахин — 1957, 1965 онуудта нюусаар шагнаха аппаратура, фото-зураг буулгаха түхеэрэлгэнүүдые США-дахи Японой генеральна консульство дотор тодхохо ябуулгада хабаадаһан байба.

ЛОНДОН

Э. Хит Хойто Ирландяар дэншэнэ

ТАСС

Англиин премьер-министр Э. Хит 36 часай турша соо Хойто Ирландяар дэншэбэ. Ольстерой политическэ хэдэ хэдэн бүлэглэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй Белфастда уулзаа. Политическэ адаглагшадай һанамжын ёһоор, Э. Хит Ольстертохи шахардуу оршон байдалые заһаруулха гэжэ тэрэнэй правительствын хүсэдэг тухай хэбэр шэнжэ харуулха һанаатай. Гэхэ зуура, эндэхи хархис этэгээдүүд зүришэлдөө хёмороое политическэ гуримаар шиидхэхэ ямаршье арга боломжо хэрэглэхые буруушаана. Эндэхи юнионис партиин удамарша Фолкнер «Ольстердохи «гурим һэргээхэ», тайлбарилан хэлэбэл — граждан эрхын түлөө тэмсэлшэдтэ эсэргүү мүрдэлгэ хэһээлгэ улам шангадхаха эрилтэ Хидэй урда табиба.

Хитадай компартиин съезд тухай гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнүүд

Гадаадын хэблэл Хитадай компартиин X съездын Пекиндэ болоһон тушаа шэнжэлэлнүүдые тунхаглахадаа, съездын тон нюуса оршон байдалда үнгэрһэн тушаа анхарал хандуулна. Энэ ушар байдал, съезд тухай информационно мэдээсэлэй удхань (тэндэ Линь Бяогой бүлэглэлые гэмнэлгэдэ гол анхарал хандуулагдаа) Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй дунда ехэ арсалдаанай гараһаар байһые гэршэлнэ гээд хэблэл сэгнэнэ.

Линь Бяое, мүн тэрэнэй тала баригшадые гэмнэхэдээ, орон доторхи элдэб бэрхэшээлнүүдые далдалхаар шэнэ оно мүр олохо гээд эрмэлзээһэниинь дамжаггүй, — гэжэ Чехословакиин «Руде право» бэшэнэ.

Съездынь нюуса оршон байдалда үнгэрһэн ушар Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй зонһоо ехээр таһарһые гэршэлнэ, — гэжэ Австриин компартиин орган — «Фольксштимме» бэшэнэ.

Тунхаглагдаһан коммюнике, тэрэшэлэн съездын үнгэрһэн оршон байдал КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда арсалдаан зүришэлдөөнэй бии байһые элирхэйлнэ, — гэжэ Японой хэблэл тэмдэглэнэ.

Пекиндэхи дипломатическа бүлэгүүдые дурдан, Американ хэблэл иимэ һанамжа мэдүүлнэ: «Засаг эзэлхын түлөө тэмсэл Пекинэй дээдэ тушаалтадай дунда гараһан байгаа, шанга зандаа үлэнхэй гэжэ ойлгохоор болоно».

Хитадай хүтэлбэрилэгшэд Советскэ Союзые ехэ дайсамнай гэжэ харуулха һэдэлгэ информационно мэдээсэл доторо дахин гаргаба, — гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. «Энэнь тон муу хойшолонтой хараа бодол болоно». — гэжэ «Юманите» бэшэнэ. Энэнь совет байгуулалтада харша хараа бодол мүн. Иимэ юумэн түрүүшынхеэ гаргагдажа байнагүй. Иимэ хараа бодол «соёлой хубисхалай» бүхы үе соо Линь Бяо мэтын хорото этэгээдүүдээр баримталагдадаг байһан юм». «Энэ политиканиинь баримталагдажа байһаар гэжэ тэмдэглэхэ бүхы үндэһэ баримта бии» гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

«Хагенвердер-III» электростанци — социалис аха дүү оронуудай амжалтатай хани барисаанай үшөө нэгэ жэшээ. Дрезден округто Советскэ Союз, Венгри, Польшо, Чехословакиин барилгашад эд тепловой станци бодхоожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Польшын хабсаргагшад 500 мегаватт хүсэтэй турбинануудай ротор хабсаргажа байна. Энэ ротор Ленинградта бэлдэгдэһэн юм.

АДН-ТАСС-ай фото.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

Фоторепортаж

ШЭНЭ ФАБРИКАДА

Республикын ниислэл — Улаан-Үдэ хотодо кондитерскэ шэнэ фабрикын нээгдэһээр жэлһээ үлүүтэйхэн саг үнгэрбэ. Хэды тиимэ байбашье һаань, энэ фабрикада бүтээгдэһэн продукци Буряад оронһоо холуур мэдээжэ болонхой.

Фабрикын коллектив бүхы орон дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, предприятиингаа хүсэ шадалые гүйсэдөөр ашаглаха, продукци ехээр үйлэдбэрилжэ, шанарыень һайжаруулха талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байгаа. Тэрэнээ хүсэндэнь хүргэхын тула худэлмэришэд оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ, ажалай һайн дүнгүүдые туйлана. «Ирис» гэжэ конфетэ бэлдэлгэдэ ажалладаг залуу худэлмэришэн Галина Колесникова социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, халаанай даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Тус фабрикын конвейерһээ үдэр бүри 80 ондо ондоо зүйлэй конфетэ гаража байдаг болонхой. Тиихэдэ нэгэ үдэртэ энэ предприятиин коллектив 25 тонно конфетэ бүтээн гаргажа, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээдэг байна.

Юһэдэхи табан жэлэй эсэстэ фабрика сүүдхэ бүри 80 тонно продукци үгэдэг болохо

юм. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула эндэхи коллектив түхеэрэлгэеэ зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө ходо оролдожо байдаг болонхой. Тиихэдэ продукциин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдана.

Байгша ондо фабрикын хүдэлмэришэд олон ондоо шэнэ конфетэнүүдые үйлэдбэрилжэ эхилһэн байна. Тэдэнэй тоодо «Медовый набор», «Мишка на Севере», «Южный орех», «Зефир в шоколаде» болон бусад оролсоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. «Ирис» бэлдэгдэжэ байна. Станогой дэргэдэ фабрикын түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Галина Колесникова. 2. Конфетэнүүдые саарһаар орёохо автомат линиин дэргэдэ. 3. Халаанай начальник Г. Тетерина, технолог Н. Желонина гэгшэд продукциин шанар шалгажа байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭ ГАМНАХА

Республикын промышленнэ предприятинуудай дунда байгша оной хоёрдохи кварталда электрын элшэ хүсэ гамнаха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет һаяхан гаргаба.

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой коллектив түрүү һуури эзэлжэ, 1875 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ. Мүн тус заводой главна инженер Л. В. Потапов, главна энергетик В. П. Ананьина гэгшэдтэ 50—50 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаба.

Мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн прибор бүтээлгын заводой коллективтэ 750 түхэригэй шан барюулагдаа.

Тэрэшэлэн «Теплоп...» «Электромашина» заво... Улаан-Үдэ станциин ло... тивнэ депо, «Бурятмя...» нэгэдэлэй коллективүүд ... һэн үе соо электрын ... хүсэ гамнаха хэрэгтэ һ... хандуулжа, һайнаар ху... гараа гэжэ тогтоол дотор... лэгдэнэ.

Манай кор...

ХЭЖЭНГЫН ХООР — МОНГОЛ ОРОНДО

ЭНЭ УШАР 1959 ондо Москва хотодо, Буряадай искусство, литературын хоёрдохи декадын үдэрнүүдтэ болоо һэн. Москвагай ажалшадай урда Хэжэнгын арадай хоор «Хэжэнгын гол» гэһэн дууе гоё һайханаар ханхинуулба. Зал соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар тэдэниие угтаа бэлэй. Тиихэдэ хүгжэмшэд, мэргэжэлтэд энэ хоорой уран шадабарие үндэрөөр сэгнэжэ, ёһотойл арадай хоор байна гэжэ магтаа һэн. Тэрэ гэһээр 14 жэл үнгэрбэ. Хэжэнгын хоор эмхидхэгдэһээр мүнөө 17 жэл боложо байна. 1956 ондо Хэжэнгын аймагай соёлой ордоной дэргэдэ иимэ хоор эмхидхэхэ гэһэн үүсхэл гараа бэлэй. Тиигэжэ эдэбхитэй соёлшодой, мэргэжэлтэд Валентина Николаева, Алексей Пузанов гэгшэдэй хүтэлбэри доро Хэжэнгын хоор эмхидхэгдээ һэн.

Эхэ оронойнгоо ниислэл Москвада суурхажа ерэһэнэй һүүлээр, Хэжэнгын хоорой һураг суу замхашаһан юм. Энэ хоорто эдэбхитэйгээр хабаадагшадай олонхинь ниишэ тиишээ ябашаһан юм гү, али соёлшодой талаһаа анхарал багадаһан юм гү, юрэдөөл Хэжэнгын дуушадай сцена дээрэһээ ирагуу хоолойгоор ханхинуулхань үсөөршөө һэн. Харин 1963 ондо бүхэроссин уран һайханай харалгын дүтэлхэдэ, хэжэнгынхид дахинаа «хүлгэжэ», хоорто хабаадагшадаа дахин суглуулжа эхилбэ. Тэрэ сагһаа хойшо энэ хоор яһала һайн хүдэлжэ байна.

Хоорто эдэбхитэйгээр хабаадагшад олон. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын интернат-һургуулиин хүмүүжүүлэгшэ Ирина Мункина, Хэжэнгэ тосхоной хүүгэдэй саадые даагша Клара Николаева, Загастайн соёлой байшангай директор, Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Пылма Доржиева, аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэ Владимир Батодоржиев, дунда һургуулиин багша Виктор Мункин болон бусад энэ хоорто эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ нүхэд хоорой эмхидхэгдэһэнһээ хойшо мүнөө болотор тэрээндэ хабаадалсажа ябана.

Эндэхи хоор юугээрээ суурхааб? Нэгэ хэды жэшээ дурдамаар. Хоорой гэшүүд хэзээдэшье эдэбхитэй. Хооройнгоо хуби заяан, репертуар тухай ходо һанаагаа зобожо ябадаг. Тиихэдэ ирагуу һайхан хоолойтой дуушад эндэмнай олон һэм шуу. Тиигээдшье хоорые хүтэлбэрилэгшэд концертнүүдэйнгээ программа табилгада ехэ анхаралтайгаар хандажа, совет, буряад, ород композиторнуудай дуунуудые шадамараар шэлэн абадаг байна.

1967, 1971, 1973 онуудта болоһон бүхэсоюзна уран һайханай харалганууд дээрэ хоор онсо шалгаржа, лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэхэл ёһоороо хүртөө.

Һаяхан, байгша оной үбэл үнгэргэгдэһэн, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран һайханай харалга дээрэ Хэжэнгын хооройхид дахинаа шалгаржа, дипломуудта, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэбэ.

Хоорой программа яһала баян юм. Хоорто хабаададаг хүнүүдэй оройдоол хорёод байгаа һаань, концертын программа хори гаран номернуудһаа бүридэһэн... на. Жэшээлхэдэ, компо... Ж. Батуевай «Парти ... дуун», Б. Ямпиловай «... ороноо магтанабди», ... нии республикын соло... данаб», «Һайн даа, Россимнай», Д. Аюш... найруулһан «Хатар ж... гэһэн буряад арадай ду... дые эдэнэр тон һайнаа... лана. Тиихэдэ хоорой ... граммада ород, грузи... дуудай дуунууд оро...

...Һаяхан Хэжэнгын ... рой коллектив Мон... Арадай Республикын ... гын аймагаар ябажа ... Тэдэнэр Алтан Булаг х... Юрөөгэй гүрэнэй а... нуудта, аймагай түб — ... хэ-Баатар хотодо кон... нүүдые харуулаа. Су... тар хотын мелькомби... модоной комбинадай ... ордонууд соо концертнү... харуулхадань, хүн зон ... роо сугларжа, нэрьемэ ... ташалгаар угтаһан ... Жэшээлхэдэ, эхэнэрнү... ансамблиин монгол а... «Хүүхэнэй хэшэг», ... композитор Ким Ради... бэшэһэн «Эдир наһан» ... дуунуудые хангюурдаха... зал соо нэрьемэ альга ... шалгаан удаан болоһон ... Дуушад Б. Ванданов, С. ... боцыренов, П. Дорж... Ц. Николаева гэгшэдэй ... гол, буряад арадуудай ... нуудые дуулахада, хү... магтаалай үтэнүүдээр ...

Иитэжэ Хэжэнгын хоо... хид Монгол ороноор ам... татайгаар айлшалжа е... Тэдэнэр Алтан-Булагай ... волюциин музейдэ оро... раа. Мүн гүрэнэй ажах... дай ажал хэрэгүүдтэй т... саһан байха юм.

С. СУЛЬТИМОВА,
арадай уран бүтээл... республиканска байш... гай ахалагша методис...

ТАЙГЫН БАЯН ХЭШЭГ

Жэлэй дүрбэн сагай эгээл баян хэшэгтэй үе газаа орожо ерэбэ. Энэ сагые арад зон алтан намар гээд дэмы нэрлээгүй ёһотой. Мүнөө республикымнай аймаг, нютаг бүхэндэ алтан намарай баян хэшэг суглуулгын халуун хаһа орожо ерэнхэй. Тэдэнэй нэгэ баялигынь — байгаалида ургадаг һархяаг, жэмэс, һамар болоно.

Республикын хэдэн аймагуудай госпромхоз, коопзверопромхоз, лесхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй манай корреспондент хөөрэлдэжэ, сентябриин нэгэнһээ эхилһэн хушын һамар суглуулгые ямар бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһан эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэр хэгдэһэн тухай һонирхобо.

Захааминай аймагай госпромхозой директор В. П. МОСКВИТИН:

— Манай аймагта үсэгэлдэрһөө хушын һамар суглуулгын хаһа эхилбэ. Ойдо гаража, һамар түүгшэдтэй хэлсээ хэжэ, тэдэнэй суглуулһан һамарые байра дээрэнь тушаажа абаха 6 пункт эмхидхэгдэжэ, һамар хэхэ мэшээг, хайрсагуудые тиишэнь абаашаһан байнабди. Энээнһээ гадна, дүрбэн автомашина ой тайга соогуур ябажа, һамар суглуулагшадһаа тайгын баян хэшэг тушаажа абахаар табигдаба. Энэ жэлдэ манай нютагта һамар элбэгээр ургаа гэжэ ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд мэдээсэнэ. Тиимэһээ ажалшадһаа 150 тонно һамар суглуулжа абаха түсэбнай дүүргэгдэхэл ха. Эдэ үдэрнүүдтэ хамтадаа 500-гаад хүн ой тайгада һамар түүхээр гараад байна. Үглөөдэрһөө эхилжэ һамар тушаажа абаха пунктнууднай байгаалиин баян хэшэг суглуулжа абаха болонхой. Хэдэн хоногһоо ойдо суглуулһан һамараа эндэ — Закаменск хото асаржа сэбэрлэжэ, хатаажа абаха болонобди. Шиигтэйгээр тушаажа абаһан һамараа гутаахагүйн тула «СЗПБ—2,0» түхэлэй ороохо хатаадаг сушилка тодхообди. Энэ сушилка часай туршада хоёр тонно һамар хатааха аргатай юм.

Энээнһээ гадна 60 центнер алирһа, үхэр нюдэ, мойһо суглуулха түсэбтэйбди. Сэхын хэлэхэдэ, энэ жэлдэ алирһанай гараса муу. Тиибэшье мойһон элбэг. Энээгээр лэ түсэбнай дүүрэхэ ха.

Бэшүүрэй аймагай лесхозой директор Е. М. ЧЕРЕПАНОВ:

— Байгша ондо табан тонно һархяаг, 1 тонно жэмэс, 110 тонно һамар ажалшадһаа суглуулжа абаха түсэбтэйбди. Мүнөө дээрээ дүрбэн тонноһоо дээшэ һархяаг тушаажа абаад, сэбэрлэжэ, угаажа, дабһалжа байнхайбди. Зүгөөр алирһа суглуулха талаар түсэбэймнай дүүргэлтэ бирагүйхэн. Тиигээшье һаань, хараалһан түсэбөө дүүргэхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулжа эхилэнхэйбди. Сентябриин нэгэнһээ хушын һамар суглуулха дуратайшуул Степаниха, Слободско, Гарь гэдэг хүбшэнүүдтэ олоороо гараба. Һамарай ургаса дунда зэргын. Ажалшадһаа һамар тушаажа абаха дүрбэн пункт эмхидхэгдэһэн, мори унаа ой тайга руу эльгээгдэһэн байна.

Прибайкалиин аймагай коопзверопромхозой директор В. В. АРХИПОВ:

— Ажалшадай сүлөөтэй сагтаа ой тайгада гаража суглуулһан һамар, һархяаг, алирһа байра дээрэнь тушаан абажа байха дүрбэн бааза эмхидхээ һэмди. Мүнөөдөө 3 тонно хахад һархяаг тушаагдаад байна. Түсэбнай хоёр тонно юм һэн. Тиихэдэ 4,5 тонно алирһан суглуулагдаха ёһотой. Мүнөө тэрэнэй хахадынь шахуу тушаагдажа абтаба. Энэ жэлдэ манай аймагай хүбшэдэ хушын һамарай гараса дунда зэргэ байба. Һалын үдэрнүүдтэ һамар түүхээр 200 хүн хүбшэдэ гараба. Тэдэнэрэй хэдэн үдэр суглуулһан олзо саг соонь тушаан абажа, хараалагдаһан түсэбөө дүүргэхэ зорилго ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд урдаа табижа, хүбшэдэ гаралсаба. Хүбшэһөө тайгын хэшэг байра дээрэнь зөөжэ асархаар нэгэ трактор, хэдэн мори унаа тиишэ эльгээгдэбэ.

Хориин госпромхозой экономист М. Г. КРАСНОПЕЕВА:

— Хүбшэдэ гараха хүнүүдтэй хэлсээ баталжа, тэдэнээ эдэ үдэрнүүдтэ Тээгдэ, Хүрбын ой тайга руу эльгээһэн байнабди. Жэшээнь, Хүрбын хүбшэдэ хоёр зуугаад хүн гаранхай. һамар суглуулжа эхилбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 20 тонно, урзанда 64 тонно һамар суглуулжа тушаагаа һэмди. Харин байгша ондо һамарай гарасын дундууршагшье һаань, 60 тонно суглуулха түсэб дүүргэгдэхэ бэзэ гээд һанагдана. Энээнһээ гадна 6,5 тонно һархяаг, 6 тонно жэмэс суглуулха түсэбтэйбди. Түсэбөө дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотойбди.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ
бэшэжэ абаба.

СЭСЭГЭЙ ВЫСТАВКЭ

Бэшүүрэй дунда һургуулиин эдиршүүлэй зунайнгаа амаралтын үедэ ургуулһан сэсэгүүдэй выставкэ һаяхан үнгэргэгдэбэ. Дүн гаргахада, Заводской, Афанасьевай нэрэмжэтэ, Калининскэ дунда һургуулинуудай һурагшадай бэлдэһэн выставкэ түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ.

Түрүү һуурида гараһан Заводской дунда һургуулиин хашаа соо ороходо, захагүй олон үнгэ бүриин, гоё һайхан сэсэгүүд надхажа байгаа һэн. Тус һургуулиин багшанар шабинартайгаа суг зунайнгаа үедэ һургуулияа тойруулаад байгаалиин үзэсхэлэнтэ гоё байдал түхеэржэ шадаһан байна. Тойроод уляангир, мойһон, хуһан, тэрэнги болон бусад модонһоо эхилээд, элдэб янзын сэсэгүүд хүрэтэрөө һуури һууриияа тон зохидоор эзэлэнхэй байхыень харахада, урма баяр түрүүлээ бэлэй. Тус һургуулиин коллектив выставкын шанда хүртэжэ, түрүү һуури эзэлхэ ёһоороо эзэлээ гэжэ тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

М. АШИРОВА,
биологиин багша.

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУД УУЛЗАБА

Фашис эзэмдэгшэдһээ Эхэ ороноо сүлөөлхын түлөө манай совет сэрэгшэдэй фронтнууд болон дайсанай ара талада эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулан дайлалдажа гараһаниинь манай ороной ажалшадта һайн мэдээжэ.

Дайнай дүүрэһээр хэды үни болоошье һаань, манай совет ороной ажалшад тэрэ аюулта үдэрнүүдые мүнөөшье хүрэтэр мартадаггүй, хото городуудайнгаа фашис нохосуудһаа сүлөөлэгдэһөөр 10, 25, 30 жэлэйнь ой тэмдэглэн, баатарай үхэлөөр унаһан сэрэгшэдэйнгээ хүүр дээрэ ерэжэ, баглаа сэсэгүүдые табина. Пензэ хотын фашис эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан тус хотын ажалшадай һайндэр, ветерануудай уулзалга һаяхан үнгэргэгдэбэ. Гушан жэлэй саада тээ энэ хотодо 68-дахи стрелково корпус эмхидхэглэжэ, фронт эльгээгдэһэн юм. Уулзалга дээрэ урдань тус корпусой командирнууд ябаһан дайнай ветеранууд олоороо сугларһан байна. Тэдэнэй дунда корпусой штабай начальник ябаһан, мүнөө сэрэгэй эрдэмэй доктор, профессор Х. М. Джалаухов, корпусой политотделэй начальник, запасай полковник И. М. Юшков, тэрэнэй орлогшо ябаһан, запасай полковник С. О. Цыркин, 303-дахи дивизиин политотделэй начальник байһан Д. Ц. Цыремпилон, дайшалхы бусад нүхэд сугларжа, тэрэ холын хэсүү шанга үе тухай дурсан хөөрэлдэбэ.

Корпусой сэрэгшэд түүхэ домогто ороһон Курск, Харьков хотонуудай, мүн Румыни, Болгари, Югослави, Венгри, Чехословакиин газар дайда дээгүүр тулалдажа, олон түмэн арад зондо зол жаргалта ажабайдал асаралсаһан домогтой. Мүнөө дайнай ветеранууд амгалан ажалай вахтада жагсанхай, арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсажа ябана.

О. ЦЫБИКОВ

Улаан-Үдын Октябрьска районой Бнйскэ үйлсэдэ баригдажа эхилһэн байрын гэрэй торхонь бодхоогдожо дүүрээд, үүдэ, сонхо, үһэ, оёорнууд табигдажа захалха дүтэлбэ. Энэ барилгые Прокопий Леоновой ударидадаг залуушуулай бригада хэжэ байнхай. Бригадын гэшүүд халаан, үдэр бүринигөө даабари үлүүлэн дүүргэхын хойноһоо шармайн оролдоно. Тэдэнэй дундаһаа шулуушад Григорий Кондратьев, Владимир Родионов, Зоя Шастина, Юрий Шаров болон бусад һайн шанартай барилга хэдэгээрээ, даабаряа үлүүлэн дүүргэдэгээрээ суурхана. Барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлениин эдэ барилгашад абаһан уялгаа жэлэй дүүрэтэр хүсэндэнь хүргэжэ, баригдажа байгаа энэ гэрээ шэнэ жэл болотор ашаглалгада оруулха зорилго урдаа табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу шулуушан Зоя Шастина ажалдаа.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

САГАЙ УЛАРИЛ

Августын 31-нэй үглөөгүүр Сэлэнгэ мүрэнэй уһан нэмэжэ үргэлжэлһөөр байба. Жэшээнь, Хяагтын-Адагта долоон сантиметрээр нэмэжэ, 490 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэбэ. Мүнөөдэрһөө эндэ Сэлэнгэ мүрэн һуужа захалхаар хүлеэгдэнэ.

Новоселенгинск, Улаан-Үдэ шадар Сэлэнгэ мүрэнэй уһан хоногой туршада 13—15 сантиметрээр нэмэжэ, 546, 259 сантиметр болоһон байна. Тиихэдэ Кабанскын аймагай Никольско, Мурзино тосхонуудта 2—5 сантиметрээр нэмээ гэхэ гү, али 241—321 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэһэн байха юм. Улаан-Үдэ шадар Сэлэнгэ мүрэн үсэгэлдэр, мүнөөдэр бага зэргээр нэмэжэ, 265—268 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэбэ. Ойрын үдэрнүүдтэ Сэлэнгэ мүрэнэй уһан Хяагтын-Адагһаа эхилээд, Кабанскын аймаг хүрэтэр һуужа захалхаар хараалагдана.

Зэдэ голой уһан хорожо үргэлжэлһөөр. Мүнөө эндэ хоногой туршада 10—15 сантиметрээр һуужа, 320 сантиметртэ хүрэһэн байба.

Н. АФОНИНА.

БАЯР ХҮРГЭБЭ

Эрхүү голой хойто захада сабшалангай багахан газаргай Бадар нютагта дүрбэн һурагшадһаа бүридэһэн үбһэшэдэй звено эмхидхэгдэһэн юм. Эдэнэр зунайнгаа амаралтын үедэ 790 центнер үбһэ хуряаха түсэбөө 960 центнертэ хүргэжэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэбэ. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Хэрэнэй дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Андрей Зверев, Горхоной дунда һургуулиин Баяр Зурбаев, Саша Сыренов, түрэлхидтөө Яруунын аймагһаа айлшаар ерэһэн Нарһатын дунда һургуулиин һурагша Кеша Гергенов гэгшэд болоно. Айлшан хүбүүн һаяхан нютагаа бусаба.

Түнхэнэй совхоздо туһаламжа үзүүлхээр ерэһэн эдэнэрые залуу коммунист Намсарай Комиссаров үбһэ хуряалга дээрэ дахуулжа гараһан байгаа.

Үсэгэлдэр дээрэ дурсагдаһан һурагшадай һургуулидаа ошоходонь, түрүүшын хонхын урда тээ һурагшадай линейкэ дээрэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд хүбүүдтэ баяр хүргэбэ.

Л. ТАПХАЕВ.
Түнхэн.

ЭВЕНКНҮҮДТЭ—АЙЛШААР

Аймагай соёлой ордоной «Северянка» гэжэ агитбригадын гэшүүд оро үсхэбэрилэгшэд, малшадта концерт харуулжа ябаһанаа бусажа ерэбэ.

Эдэнэр Джилиндын-Адагай эвенкнүүдэй «Заветы Ленина» колхозой гэшүүдтэ һайн программатай концерт харуулһан байна.

Джилиндын-Адагай клубта табигдаһан концерт харахаар тус ажахын орошод, ангуушад гэр бүлөөрөө сугларжа, ёһотой һайнаар амарба. Агитбригадын гэшүүд О. Субботина, А. ...маркина, Е. Баранов, Б. С... рапов, баяан дээрэ на... Е. Голубев гэгшэд сугл... шадай альга ташалгаар ... шэгдөө.

Концерт харуулһан ар... нар үглөөдэрынь онгосон... һуугаад, Витим голой эрье... һү һаалиин фермэдэ, ... нигадай нугада үбһэ сабш... ябаһан И. П. Степановай ... гадада концерт харуул... байна.

О. БЕРЕЗКОВ.
Баунтын аймаг.

ҺҮРИИН ДЭРГЭДЭ—КОНЦЕРТ

Доодо-Ториин соёлой байшангай директор М. Г. Ахмадуллин зунай үедэ малшад, үбһэшэдтэ концерт харуулжа ябаха зорилготойгоор 8 хүнһөө бүридэһэн агитбригада эмхидхэһэн байгаа. Тэрэнэй бэлдэһэн программа һаяшаг ... галта гарахадаа, сугларһа... дай нэрьемэ альга ташал... үдэшэгдөө.

Программадань совет ... дуудай шэнэ дуунууд, ... танца оруулагдаһан дээр... үбһэшэд, малшадай анх... татаа бшуу. Илангаяа ... һайхан хоолойтой дууша ... ган Антонина Сергеевагай ... лиг шадабари олоной һайш... магтаалда хүртэһэн байна.

Агитбригадын гэшүүд ... шэдэй отогто бэшэ, харин ... шалан дээрэ гү, али һур... дэргэдэ амаржа һууһан ... шэдтэ сэхэ ерээд, кон... табидаг байна. Мүн ... һаалишад, малшадта ... концерт эдэ үдэрнүүдтэ ... руулба. Эдэнэр таряа... ряалга дээрэ һүни, үдэр... мэдэнгүй ажаллажа ябаг... концерт харуулхаар прогр... маа шэнэлжэ эхилбэ.

Зэдэ. **Д. ДУГАРОВ.**

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Паар хахалгын эршые түргэдхэхэ» — түрүү бэшэг. «Республикын нэгэ үдэр» — суглуулбари. «Малай тоо толгойе олошоруулгада — үдэр бүриин анхарал» — малшадай ажал хэрэгүүд тухай материалнууд. Орон доторой һонин.

Хоёрдохи һуудаһанда: Партийна ажабайдалай хронико. «Туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй» — М. Сутуринай статья. Техникын шэнэ һонин. АПН-эй материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Гэнтын ушар» — А. Вербенко гэгшын статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Фоторепортаж. АПН-эй материал.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна:

13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Һурагшадта — «Будильнигэй» программа. 13.40 — СССР-эй нефтиин промышленностиин министр В. Д. Шашинтай хөөрэлдөөн. 13.55 — **Үнгэтэ телевидени.** Тамаралга, уһа руу һүрэлгэ, уһанай поолоор дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. Белградһаа дамжуулга. 14.25 — **Үнгэтэ телевидени.** «Ствол Баньяна» (Энэдхэгэй хүдөөгэй байдал тухай очерк). 14.45 — Нефть олзоборилоготодой захилаар концерт. 15.15 — СССР-эй газова промышленностиин министр С. А. Оруджевай үгэ хэлэлгэ. 15.30 — **Үнгэтэ телевидени.** «Киногоор аяншалагшадай клуб». 16.15 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 16.45 — 16.55 — Забһарлалга. 16.55 — О. ба А. Лавровтон «Следствие ведут «Знатоки», «Побег». Телезүжэг. 8-дахи хэрэг, 2-дохи хэһэг. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — **Үнгэтэ телевидени.** Хоккейгээр СССР-эй кубогай түлөө мүрысөөн. Хахад финал.

Улаан-Үдэ харуулна:

21.15 — «КамАЗ-ай» бригадирнууд». — Профессор Бадалянтай уулзалга. 22.00 — «Хүгжэм зохёол» — фильм-концерт.

«Орбита» харуулна:

22.45 — «Уран зохёол» кинофильм болголго», «Н... со» — уран һайханай фи... 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00... — **Үнгэтэ телевидени.** З... радна дуунуудай Сопотдо ... ложо байһан уласхоорондын XIII-дахи конкурс.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1973 оной сентябриин 2. 4-дэхи хуудаһан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00350. Заказ № 00444